

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง "ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของข้อความกับพินความรู้เดิมที่มีต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถสรุปสาระสำคัญโดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

ความหมายของการฟัง

ความสำคัญของการฟัง

กระบวนการในการฟัง

ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

1. ความเข้าใจในการฟังภาษาต่างประเทศ
2. ระดับความสามารถในการฟังภาษาต่างประเทศ

ลักษณะของข้อความ

1. ข้อความที่ไม่ปรับภาษา
2. ข้อความที่ปรับภาษา

พินความรู้เดิม

1. ความหมายของพินความรู้เดิม
2. พินความรู้เดิมกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการฟัง

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการฟังไว้ต่าง ๆ กัน อาจสรุปได้ดังนี้

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส และคณะ (Wilga M. Rivers and others, 1976: 59) ได้ให้ความหมายของการฟังไว้ว่า การฟัง หมายถึง การสร้างข่าวสารข้อมูลของผู้ฟังจากเสียงที่ได้ยินโดยอาศัยความรู้ของผู้ฟังในด้านเสียง (Phonological) ความหมาย (Semantic) และ โครงสร้างทางภาษา (Syntactic)

จอห์น ดี สแตมเมอร์ (John D. Stammer, 1977: 661) ได้อธิบายความหมายของการฟัง (Listening) โดยแบ่งการฟังเป็น 3 ระดับคือ

1. การได้ยิน (Hearing) เป็นการฟังอย่างไม่ตั้งใจ บางครั้งก็ไม่มี ความหมาย เป็นการแยกแยะเสียงที่ได้ยิน เช่น เสียงรถยนต์ เสียงพูดคุยกันของมนุษย์
2. การฟัง (Listening) เป็นการกระทำด้วยความตั้งใจ สามารถจะเก็บ ความหมายของสิ่งที่ฟังได้
3. การฟังที่ต้องมีประสบการณ์ (Auding) เป็นการฟังอย่างตั้งใจเพื่อเข้าใจ ความหมายโดยผู้ฟังต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังมาช่วยด้วยจึงจะเข้าใจ ความหมาย

มารี มาร์คัส (Marie Marcus, 1977: 64-65) และ ทอร์สเทน ฮูเซน (Torsten Husen, 1994: 3439) ได้อธิบายความหมายการฟังไว้สอดคล้องกันว่า การฟังเป็นกระบวนการของการรับรู้ และตีความเสียงที่ได้ยินให้เป็นสิ่งที่มีความหมายขึ้นในใจของผู้ฟัง

นอกจากนี้ เจ็ชเร็นส พงษ์ศิวกาภิส (2530: 49) ยังให้ความหมายของการฟังว่า

การฟัง คือการรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยิน เป็นการรับสารทางหูเป็น พฤติกรรมทางภาษาที่ผู้ฟังต้องเผชิญอยู่เฉพาะหน้าในทันที ไม่มีโอกาสที่จะศึกษา ค้นคว้า สอบถามหรือไตร่ตรองได้นานเท่าการอ่านและการเขียน ในชีวิต

ประจำวันดูเหมือนว่าเราใช้ทักษะการฟังมากกว่าทักษะอื่น เราอาจแยกการฟังออกเป็น การฟังโดยตรงจากบุคคล และการฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือการฟังจากแถบบันทึกเสียง หรือจากวิทยุกระจายเสียง ในการเรียนภาษาว่าผู้เรียนจะสามารถพูดโต้ตอบได้นั้น ผู้เรียนต้องสามารถฟังคำพูดของคู่สนทนาได้เข้าใจเสียก่อน

วิลเลียม ลิตเติลวูด (William Littlewood, 1981: 66) ได้อธิบายความหมายของการฟังว่า การฟังเป็นกระบวนการที่มีความหมาย (Active Process) เพื่อที่จะรับรู้ และสร้างข้อความจากเสียงที่ผู้พูดพูด ซึ่งกระบวนการนี้ผู้ฟังจะใช้ความรู้ 2 ด้าน คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับภาษา คือ ระบบสัทศาสตร์ ญววิทยากรณ์ ความหมาย และวัฒนธรรมของภาษา

2. ความรู้ต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษา เป็นพื้นความรู้เดิม หรือความรู้ที่มีมาก่อน (Previous Knowledge) เกี่ยวกับเรื่อง หรือข้อความที่ฟัง

ดังนั้น ถ้าผู้ฟังมีความรู้ทั้งสองอย่างดีก็จะสามารถเข้าใจความหมายของภาษาพูดที่ได้ยิน

สำหรับ เฮซ จี วิดโดสัน (H.G. Widdowson, 1983: 60) ได้จำแนกความแตกต่างระหว่าง "การได้ยิน" (Hearing) กับ การฟัง (Listening) ว่า การได้ยินเป็นความสามารถของผู้ฟังที่จะเข้าใจหน่วยย่อยของภาษาที่ผู้พูดเปล่งเสียงออกมาโดยอาศัยความรู้ด้านระบบเสียง และไวยากรณ์ของภาษาในการเชื่อมส่วนต่าง ๆ ของหน่วยย่อย ๆ ของภาษาเข้าเป็นประโยคหรือข้อความ เพื่อทำความเข้าใจความหมายของประโยคหรือข้อความนั้น สำหรับการฟังเป็นความสามารถที่จะเข้าใจว่าประโยคนั้น ๆ มีความสัมพันธ์กับประโยคอื่น ๆ ที่พูดไปแล้วอย่างไร และเข้าใจว่าประโยคดังกล่าวมีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสารซึ่งผู้ฟังจะเลือกจำเฉพาะสิ่งที่สัมพันธ์หรือตรงกับวัตถุประสงค์ในการฟังของตนเท่านั้น และจะตัดส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป

รูดอล์ฟ อี บัสบี และ แรนดอล อี เมเจอร์ส (Rudolph E. Busby and Randal E. Majors, 1987: 25) กล่าวถึง การฟัง ว่าหมายถึง กระบวนการรับรู้ การให้ความสนใจ และการตีความสิ่งเร้าหรือข้อมูลที่มากกระทบโสตสัมผัส เป็นการรับสิ่งเร้าโดยตั้งใจ และเมื่อรับแล้วนำสิ่งเร้ามาวิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระ ตลอดจนแหล่งที่มาของสิ่งเร้า พร้อมทั้งใช้ประสบการณ์

ของตนเองช่วยทำความเข้าใจสิ่งเร้านั้น ๆ การฟังจะมีความแตกต่างจากการได้ยินตรงที่ว่า การฟังเป็นการรับสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบโสตสัมผัสโดยตั้งใจ แต่การได้ยินนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

ลูกอง เอ็น นิโคลัส (Lukong N. Nicholas, 1988: 19) ได้อธิบายความหมายของการฟังว่าเป็นกระบวนการภายในซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ทั้งไม่มีผู้ใดจะสามารถบอกได้อย่างแน่นอนว่า ในขณะที่ผู้ฟังฟังและทำความเข้าใจนั้น เกิดอะไรขึ้นหรือผู้ฟังนึกคิดอย่างไร และในทางที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา นิโคลัสยังกล่าวว่า "การฟัง เป็นกระบวนการที่มีความหมาย (Active Process) ที่ผู้ฟังต้องใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันโดยตลอดระหว่างข้อมูลของผู้ฟังกับข้อมูลของผู้พูด"

ลอรีเรน วอลเดซ เพียร์ซ (Lorraine Voldez Pierce, 1988: 13-19) ได้กล่าวถึง ความหมายของการฟังไว้สอดคล้องกับ ซูซาน เอ็ม เบคอน (Susan M. Bacon, 1989: 543-544) ว่าการฟังเป็นการผสมผสานกันระหว่างความรู้ในด้านระบบเสียง ศัพท์ โครงสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงค่าเชื่อมโยงระหว่างข้อความ ตลอดจนพื้นฐานความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของผู้ฟัง

แมรี ฟินอคเชียโร (Mary Finocchiaro, 1989: 95) กล่าวว่า "การฟังและการเข้าใจสิ่งที่ได้ยิน คือการถอดความภาษาและตีความ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้ฟังจะต้องมีความตั้งใจฟังและมีความจำเกี่ยวกับสิ่งที่ฟังได้ จึงจะเกิดความเข้าใจในการฟัง"

แมรี อันเดอร์วูด (Mary Underwood, 1993: 1) กล่าวถึง การฟังว่าเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความสนใจและความพยายาม เพื่อที่จะได้ทราบความหมายของสิ่งที่ได้ยิน การที่จะประสบความสำเร็จในการฟังภาษาพูด จะต้องสามารถเข้าใจความหมายที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ ซึ่งความหมายของประโยคที่ผู้พูดพูดออกมานั้นอาจมีความหมายหลายอย่าง เช่น ผู้พูดพูดว่า "คุณมาสาย" ผู้พูดอาจจะต้องการให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้ฟังมาสายเท่านั้น หรืออาจหมายถึง ผู้พูดบ่น

เพราะถูกปล่อยไว้คอกหรือนานหรืออาจจะแสดงความประหลาดใจที่คาดไม่ถึงว่าผู้ฟังจะมาสาธ จะนั้น ในฐานะผู้ฟังจะต้องจดจำคำพูด และวิเคราะห์ปัจจัยอื่น ๆ ที่ใช้เสนอข่าวสารนั้น ๆ

นอกจากนี้ ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ (2534: 10) ได้กล่าวสรุปถึงทักษะการฟังไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการภายในที่เกิดขึ้นเนื่องจากการได้รับข่าวสารที่ใช้เสียงเป็นสื่อ และผู้ฟังสามารถตีความเสียงที่ได้ยินนั้นได้อย่างมีความหมายและสิ่งที่สำคัญที่สุด คือการตีความจะต้องตรงกับที่ผู้สื่อข่าวนั้นต้องการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการฟังที่ได้นำเสนอไปข้างต้นนั้น อาจสรุปได้ว่าการฟัง (Listening) มีความหมายมากกว่าการได้ยิน (Hearing) การฟังเป็นกระบวนการรับรู้ภายในที่มีความหมาย ผู้ฟังสร้างความหมายจากข้อมูลหรือข่าวสารที่ได้ยิน ทั้งเป็นกระบวนการที่ทำด้วยความพยายาม ความสนใจ และความตั้งใจ ผู้ฟังต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ในการฟัง ต้องใช้ความรู้ทางภาษา เช่น ความรู้ด้านเสียง โครงสร้างทางภาษา ความสัมพันธ์ของประโยค พร้อมทั้งประสบการณ์ พื้นความรู้เดิม จนเกิดความเข้าใจความหมายของเสียงที่ได้ยิน

ความสำคัญของการฟัง

ในจำนวนทักษะทางภาษาทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน นั้น ทักษะการฟังเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และมีบทบาทในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่าทักษะอื่น ๆ กล่าวคือ บุคคลจะใช้เวลาในการฟัง 45 % การพูด 30 % การอ่าน 16 % การเขียน 9 % (Rebecca L. Oxford, 1993: 206)

ซารา คับบลิว ลันด์สทีน (Sara W. Lundsteen, 1990: 213) กล่าวว่า "การสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนเราใช้ทักษะการฟังมากที่สุด การฟังจึงเป็นหัวใจของการก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคล และยังเป็นหัวใจในการเรียนการสอนด้วย"

การฟังจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ดังที่ วิจิตร อาวะกุล (2534: 74) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับทักษะการฟังไว้ว่า การฟังอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ จะต้อง รู้จักเลือกฟัง หรือสนใจ เรื่องที่เป็นสาระและมีประโยชน์ต่อพฤติกรรมของตนเอง และเนื่องจาก การฟังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการคิด การพูด และก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต่อเนื่องกัน การฟังจึง มีผลต่อความคิด การแสดงออก การพูด และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ฟัง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่คนเราจะต้องรู้จักเรียนรู้การฟังอย่างมีวิจารณญาณ หรือฟังอย่างฉลาดซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ และประเมินผลสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฟัง แล้วนำไปพัฒนา ประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ ดังพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2536) ที่ว่า "การรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือ การระดมสติปัญญา และประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ บริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง"

นอกจากนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ความสำคัญของ ทักษะการฟังไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

เจมส์ ไอ บราวน์ (James I. Brown, 1984: 105-109) มีความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการฟังว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะแรกที่เกิดตามธรรมชาติและเป็นพื้นฐานที่จะพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในทักษะภาษาอื่น ๆ ให้ดีขึ้นด้วย หมายความว่า บุคคลใดมีความสามารถในการฟังสูง ความสามารถด้านการพูด การอ่าน และ การเขียน ก็ย่อม จะสูงตามไปด้วย

แคทลีน เอส อับรัมส์ (Kathleen S. Abrams, 1986: 77-78) กล่าวถึง การฟังว่ามีความสำคัญด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรก การฟังเป็นกระบวนการขั้นต้น ของการรับข้อมูลข่าวสาร ทำให้บุคคลก้าวทันเหตุการณ์ในปัจจุบันได้ด้วยการฟังวิทยุ หรือโทรทัศน์ สามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ สามารถรับฟังความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาความคิด และการตัดสินใจของตนเอง ประการต่อมา ในชีวิตประจำวันบุคคลใช้การฟังมากที่สุดถึง 45 % หรือเกือบครึ่งวันที่ใช้เวลาไปกับการฟัง และประการสุดท้าย การฟังสามารถทำให้ผู้ฟังตอบสนอง ข้อมูลอย่างเหมาะสม เช่นผู้ฟังพิจารณาเกี่ยวกับการขึ้นลงของเสียง (Pitch) ในการพิจารณา

อารมณ์ของผู้พูด ถ้าผู้ฟังพิจารณาว่าผู้พูดพูดเร็ว ดัง และเสียงสูงกว่าปกติ ในกรณีนี้ผู้ฟังน่าจะคิดว่าผู้พูดมีอารมณ์โกรธ ดังนั้นผู้ฟังสามารถเลือกคำพูดที่จะตอบสนองอย่างเหมาะสม

ทักษะการฟังนอกจากจะมีส่วนสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ภาษาอย่างมาก ดังที่ ซารา ดับบลิว ลันด์สทีน (Sara W. Lundsteen, 1990: 219) ได้ระบุถึงความสำคัญของทักษะการฟังที่มีต่อการเรียนรู้ว่า ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยพัฒนาสู่ทักษะทางภาษาอื่น ๆ คือ การพูด การอ่าน และ การเขียน บุคคลจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน และ การเขียนได้ ถ้าหากไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการฟัง ในทำนองเดียวกันถ้าบุคคลใดไม่มีความสามารถทางด้านทักษะการฟังจะพบว่าบุคคลนั้นจะไม่มีความสามารถทางทักษะอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ดังนั้นทักษะการฟังจึงเป็นวิถีทางที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา เป็นการสะสมความหมายของคำศัพท์ รูปแบบทางโครงสร้างไวยากรณ์ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ต่อไป

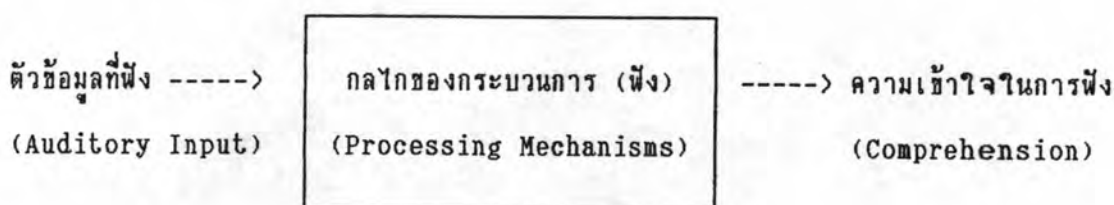
แนวคิดของ ลันด์สทีน ดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอ็น เอฟ เดวีส์ (N. F. Davies, 1980: 22-24) และ แพทริเซีย เอ ดันเคิล (Patricia A. Dunkel, 1986: 100-101) ที่พบว่า ในการฝึกฝนความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษก่อนการฝึกการพูดให้กับผู้เรียนในระดับเริ่มเรียนภาษา มีผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษ และทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยที่ผู้ที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษด้วยทักษะการฟังก่อนทักษะการพูด จะมีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษ และทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษดีกว่าผู้เรียนที่เริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษด้วยทักษะการพูด

เอเดรียน คอฟฟ์ (Adrain Doff, 1991: 198-199) และรีเบคคา แอล อ็อกฟอร์ด (Rebecca L. Oxford, 1993: 205-206) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการฟัง สอดคล้องกันว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ภาษาที่ต้องพัฒนาก่อนการพูดและการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง เพราะก่อนที่บุคคลจะพูดภาษาใดได้จะต้องฟังคำพูดในภาษานั้นให้เข้าใจก่อน

จากแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการฟังดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญยิ่ง ในการสื่อความหมายและในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เป็นทักษะที่ต้องใช้ความสามารถในการรวบรวมความรู้ และตีความสิ่งที่ได้ยิน การพัฒนาทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนาความรู้ความสามารถและการแสดงออกทางภาษาของผู้เรียนผู้ทักษะทางภาษาอื่น ๆ

กระบวนการในการฟัง

ที่ ควินน์ และ เจ วิลเลอร์ (T. Quinn and J. Wheeler, 1975: 2) ได้นำเสนอกระบวนการในการฟัง โดยสรุปว่า กระบวนการในการฟังเพื่อความเข้าใจนั้นเริ่มจากการที่ผู้ฟังจะต้องได้รับตัวข้อมูลที่ฟัง แล้วผ่านกลไกของกระบวนการฟัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองที่มีความซับซ้อนมาก เป็นกระบวนการที่ยังไม่สามารถหาคำอธิบายอย่างชัดเจนได้จนกระทั่งเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบของกระบวนการในการฟังของ ที่ ควินน์ และ เจ วิลเลอร์

ในระยะต่อมา นักการศึกษาต่าง ๆ พยายามศึกษา กลไกของกระบวนการฟังอย่างกว้างขวางและได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการฟังไว้ดังต่อไปนี้

แจค ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards, 1983: 219-239) ได้นำเสนอกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการฟังว่า กระบวนการในการฟังนั้นประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการในการแยกแยะองค์ประกอบของภาษา

อันเป็นใจความสำคัญของสิ่งที่ฟัง กระบวนการในการตีความที่แสดงถึงเจตนาของผู้พูด และ กระบวนการที่ผู้ฟังนำพินความรู้เดิมมาใช้

1. กระบวนการในการแยกแยะองค์ประกอบของภาษาอันเป็นใจความสำคัญของ สิ่งที่ฟัง (Propositional Identification) ในกระบวนการนี้ ผู้ฟังมีขั้นตอนในการฟัง เพื่อความเข้าใจดังนี้

1.1 ผู้ฟังรับฟังข้อมูล ซึ่งจัดว่าเป็นข้อมูลดิบเข้ามาโดยตรงในส่วนของ ความจำระยะสั้น (Short-term Memory)

1.2 ผู้ฟังพยายามที่จะเรียบเรียง จัดระบบสิ่งที่ได้ยินโดยการแยกเป็นส่วน ๆ ในระดับ คำ วลี หรือ ประโยค และในระดับประโยคจะคำนึงถึงส่วนประชิด (Constituents) โดยแบ่งเป็นภาคประธาน กริยา กรรม แล้วพยายามระบุถึง เนื้อหา (Content) และหน้าที่ของ ภาษา (Function)

1.3 ผู้ฟังจัดกลุ่มของข้อมูลที่ได้รับฟัง แล้วแยกแยะลักษณะประโยคเข้าเป็น หมวดหมู่ วางรูปแบบที่ชัดเจน รูปแบบใหม่ที่ได้มีลักษณะเป็นการสร้างความหมายโดยคู่ความสัมพันธ์ ของข้อความตามความหมาย และไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาหรือส่วนวนเดิมจากข้อมูลที่ได้รับฟัง

1.4 ผู้ฟังตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบของข้อมูลที่ได้สร้างขึ้น แล้ว รวบรวมขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่งเพื่อตัดข้อมูลที่ไม่ว่าจำเป็น หรือไม่เกี่ยวข้องออกไป แล้วเก็บข้อมูลที่สำคัญ ไว้ในความจำระยะยาว (Long-term Memory) เช่น ผู้ฟังได้ยินประโยค "Tom said that the car had been fixed and could be collected at 5." ผู้ฟังจะจำแต่เพียงว่า รถที่เขาไปซ่อมไว้สามารถไปเอาได้แล้ว แต่จะไม่คำนึงว่าผู้พูดจะใช้ประโยคอะไร เช่น ผู้พูดพูดว่า "The car is fixed." หรือ "The car has been fixed." หรือ "could be collected" หรือ "will be ready to be collected" ผู้ฟังจะจำเฉพาะส่วนที่เป็น องค์ประกอบพื้นฐานทางภาษา (Propositions) ไม่ใช่ทั้งประโยค (Sentence)

2. กระบวนการในการตีความที่แสดงถึงเจตนาของผู้พูด (Interpretation of Illocutionary Force of Utterance) ในกระบวนการนี้ ผู้ฟังต้องพิจารณาถึงความตั้งใจ ของผู้พูด โดยผู้ฟังใช้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ (Knowledge of the Situation) ที่เกิดขึ้น ผู้ร่วมฟัง (The Participants) จุดประสงค์ของการฟัง หรือเป้าหมาย มาพิจารณาร่วมกับหลัก ของพฤติกรรมในการสนทนา (Maxims of Conversational Behavior) ซึ่งประกอบด้วย

หลักสำคัญ 4 ประการ คือ หลักแห่งปริมาณ (Maxim of Quantity) หลักแห่งคุณภาพ (Maxim of Quality) หลักแห่งความเกี่ยวพัน (Maxim of Relation) และหลักแห่งการแสดงกริยาท่าทาง (Maxim of Manner) การพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้จะทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจเจตนาของผู้พูด ลักษณะการใช้ภาษาของผู้พูด และลักษณะการพูดของผู้พูด อันจะนำไปสู่การเข้าใจความหมายของสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อได้อย่างถูกต้อง

3. กระบวนการในการนำความรู้ทั่วไปมาใช้ (Activation of Real World Knowledge) เป็นกระบวนการที่ผู้ฟังนำความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ตนมีอยู่มาใช้ในการสร้างความเข้าใจในการฟัง โดยจะต้องมีการคัดเลือกความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ผู้ฟังมีอยู่เดิมให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของสิ่งที่ฟังเท่านั้น

จากกระบวนการในการฟังตามแนวคิดของ ริชาร์ดส์ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า กระบวนการในข้อที่ 2 และข้อที่ 3 มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือเป็นกระบวนการที่ต้องใช้พื้นฐานความรู้เดิม และประสบการณ์ของผู้ฟังมาช่วยในการตีความ ส่วนกระบวนการในข้อ 1 นั้นเป็นกระบวนการที่ใช้ความรู้ของผู้ฟังในด้านเสียง ศัพท์ และโครงสร้างทางภาษาเป็นหลัก ดังนั้น แจค ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards, 1990: 50-67) จึงได้ปรับกระบวนการในการฟังจากเดิมที่มี 3 กระบวนการดังกล่าวข้างต้นมาเป็น 2 กระบวนการ ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับ แพทริเซีย แอล คาร์เรลล์ (Patricia L. Carrell, 1984: 333) ที่ได้เสนอกระบวนการในการฟังเพื่อความเข้าใจว่ามี กระบวนการ 2 กระบวนการซึ่งได้แก่ กระบวนการประมวลความจากล่างไปสลับบน (Bottom-up Processing) และ กระบวนการประมวลความจากบนลงมาล่าง (Top-down Processing)

1. กระบวนการประมวลความจากล่างไปสลับบน (Bottom-up Processing) เป็นกระบวนการที่ผู้ฟังตีความสิ่งที่ฟัง โดยยึดคุณลักษณะด้านภาษาเป็นสำคัญ โดยผู้ฟังจะรวบรวมความรู้ใหม่ในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษา มาเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ในด้านกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ หรือโครงสร้างทางภาษาที่มีอยู่เดิมในหน่วยของความจำระยะยาว (Long-term Memory) เพื่อตีความสิ่งที่ฟัง ทั้งนี้ผู้ฟังตีความจากข้อมูลที่ได้ยิน แล้วส่งไปยังสมอง เพื่อนำประสบการณ์เดิมมาใช้ เรียกกระบวนการนี้ว่า "Data Driven" จึงกล่าวได้ว่าผู้ฟังสร้างความหมายจากข้อมูลที่ฟัง ด้วยการวิเคราะห์ภาษา

2. กระบวนการประมวลผลความจากบนมาล่าง (Top-down Processing)

เป็นกระบวนการที่ผู้ฟังนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ที่ได้สะสมไว้ในลักษณะของโครงสร้างพื้นฐานความรู้เดิม (Schemata) มาเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความรู้ใหม่ที่ได้รับฟังแทนการทำ ความเข้าใจโครงสร้างใหม่ของภาษา เรียกกระบวนการนี้ว่า "Conceptual Driven" ซึ่งใน ขณะที่ฟังผู้ฟังจะรับข้อมูลเฉพาะค่าสำคัญที่มีความหมาย (Chunk) เท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าผู้ฟังสร้าง ความหมายจากข้อมูลที่ฟัง ด้วยการสังเคราะห์ภาษา

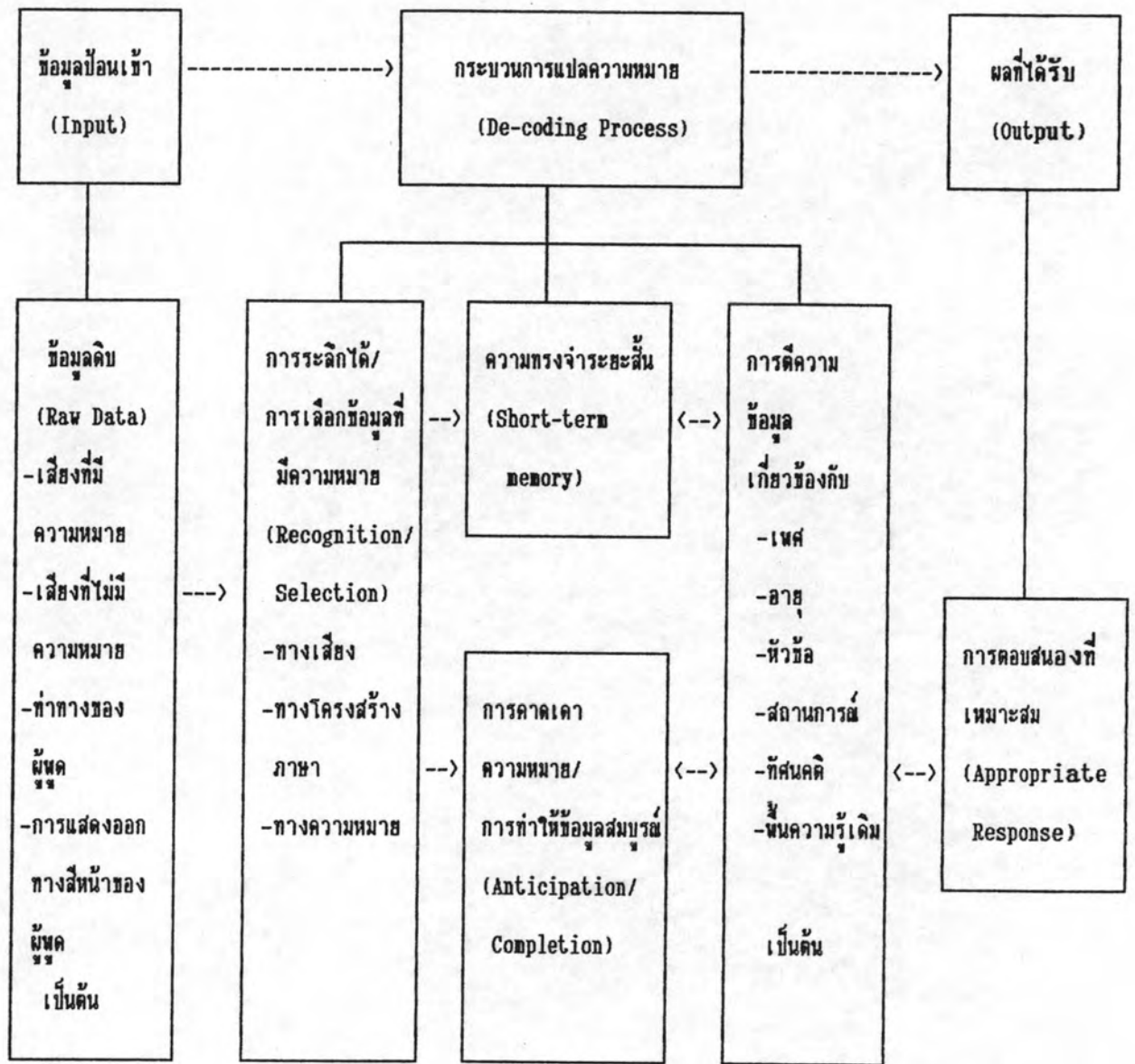
นอกจากนี้ จอห์น อาร์ แอนเดอร์สัน (John R. Anderson, 1983: 38) ได้เสนอ รายละเอียดของกระบวนการในการฟังว่า เป็นการสัมพันธ์กันระหว่าง กระบวนการ 3 ชั้น คือ ชั้นการรับรู้ (Perceptual Phase) ชั้นการวิเคราะห์ด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ (Parsing Phase) และชั้นการรวบรวมความรู้เพื่อนำมาใช้ในการตีความสิ่งที่ได้ฟัง (Utilization Phase) ซึ่ง แอนเดอร์สันได้กล่าวสรุปถึงลักษณะ และความสำคัญของแต่ละชั้นในกระบวนการฟังดังต่อไปนี้

1. ชั้นการรับรู้ (Perceptual Phase) เป็นกระบวนการที่ผู้ฟังเน้นความสนใจ ด้านเสียงของภาษา และเก็บไว้ในความทรงจำ แต่เนื่องจากความทรงจำมีจำนวนจำกัดผู้ฟังจึงใช้ กระบวนการทำให้เสียงมีความหมายขึ้น โดยผู้ฟังมีการคัดเลือกค่าที่สำคัญ หรือวลีที่สำคัญในประโยค ตามบริบท เพื่อช่วยในการตีความ

2. ชั้นการวิเคราะห์ด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ (Parsing Phase) เป็น กระบวนการที่ผู้ฟังใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ของภาษา เป็นการทำให้คำ และวลีมีความหมาย ทั้งนี้ ผู้ฟังนำความรู้ที่นำมาผนวกกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และการนำเสนอข้อมูลของผู้พูดเพื่อทำ ความเข้าใจกับสิ่งที่ฟัง

3. ชั้นการรวบรวมความรู้เพื่อนำมาใช้ (Utilization Phase) เป็น กระบวนการที่เกี่ยวข้องระหว่างความหมายของตัวภาษาที่ฟัง กับความรู้ที่ตนมีอยู่ (Existing Knowledge) อันได้แก่ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา และความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังซึ่งพื้นฐานความรู้เดิมที่มี อยู่จะเก็บไว้ในสมองในลักษณะของความจำระยะยาว (Long-term Memory) ในขณะที่ ความรู้ใหม่หรือข้อมูลที่กำลังฟังอยู่นั้น จัดเป็นลักษณะของความจำระยะสั้น (Short-term Memory) และความเข้าใจในการฟังจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความรู้ใหม่ หรือข้อมูลที่ได้รับใหม่นั้นสอดคล้องกับ พื้นความรู้เดิมที่มีอยู่

ซูซาน โฮลเดน (Susan Holden, 1986: 16-17) ได้นำเสนอกระบวนการฟังเพื่อความเข้าใจ ว่า ในกระบวนการฟังเพื่อความเข้าใจ สิ่งแรกที่ได้รับคือ ข้อมูลป้อนเข้า (Input) ซึ่งประกอบด้วย เสียงที่มีความหมาย (Significant Noise) เสียงที่ไม่มีความหมาย (Insignificant Expressions) ท่าทาง (Gestures) และการแสดงออกทางสีหน้าของผู้พูด (Facial Expressions) จากนั้นผู้ฟังจะใช้กระบวนการแปลความหมายของข้อมูล (De-coding Process) โดยการตัดข้อมูลบางส่วนที่ไม่มีความหมายออกไป และกลับกรองข้อมูลที่มีความหมายออกมา ทั้งนี้ผู้ฟังจะใช้ความรู้ทางภาษาในการเลือก (Selection) เช่น ความรู้ด้านเสียง โครงสร้างทางภาษา และความหมาย พร้อมทั้งนำความรู้ที่สะสมไว้มารวมประกอบในลักษณะการระลึกได้ (Recognition) ทำให้ข้อมูลที่รับมีความหมายตามการรับรู้ของผู้ฟัง ผู้ฟังจึงเก็บไว้ในความทรงจำระยะสั้น (Short-term Memory) เพื่อให้ผู้ฟังเกิดการคาดเดาความหมาย และทำให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Anticipation and Completion) หลังจากนั้นความทรงจำระยะสั้น และการคาดเดาความหมายของผู้ฟังจะผสมผสานกันนำไปสู่การตีความข้อมูลที่ได้รับ ทั้งนี้ผู้ฟังจะพิจารณาทั้งทางด้านความหมาย และโครงสร้างทางภาษาของข้อมูล ซึ่งผู้ฟังจะปรับข้อมูลโดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ใครเป็นผู้พูด พูดกับใคร ที่ไหน ในสถานการณ์อย่างไร หลังจากนั้นผู้ฟังจะได้ข้อมูลสุดท้ายในการฟัง เป็นข้อมูลที่มีความหมาย ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบของกระบวนการในการฟังเพื่อความเข้าใจของ ชูชาน โสไลเดน

แลร์รี แอล บาร์คเคอร์ (Larry L. Barker, 1987: 2416) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการฟังไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการ 4 ขั้นตอน (Four - stage Process) ซึ่งประกอบด้วย การได้ยิน (Hearing) ความใส่ใจ (Attention) ความเข้าใจ (Understanding) และการจำ (Remembering) ซึ่งขั้นตอนทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กันโดยเริ่มจากการได้ยิน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่คลื่นเสียงไปกระทบอวัยวะรับเสียงและเคลื่อนสู่สมอง ต่อมาความใส่ใจก็จะทำหน้าที่พิจารณาตัดสินว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธข่าวสารนั้น ๆ (คือการเลือกรับฟังนั่นเอง) ถ้าปฏิเสธข่าวสารกระบวนการก็สิ้นสุดแค่นี้ แต่ถ้ายอมรับ ขั้นความเข้าใจก็จะทำหน้าที่ให้ความหมาย และขั้นสุดท้ายการจำก็ทำหน้าที่เก็บข่าวสารนั้นไว้ในส่วนของความทรงจำ (Memory Area) เพื่อรอการนำไปใช้ต่อไป

จากการนำเสนอกระบวนการในการฟังของ บาร์คเคอร์ ได้มีนักการศึกษาอีกคนหนึ่งคือ ซารา ดับบลิว ลันด์สทีน (Sara W. Lundsteen, 1990: 215-216) ที่ได้สรุปแนวความคิดไว้คล้ายคลึงกับ บาร์คเคอร์ แต่มีการแยกย่อยจาก 4 ขั้นตอนเป็น 8 ขั้นตอนคือ 1. การรับข้อมูล (Receiving) 2. การเพ่งความสนใจ (Focusing) 3. การใส่ใจ (Attending) 4. การแยกแยะ (Discriminating) 5. การจัดความหมาย (Assigning Meaning) 6. การควบคุม (Monitoring) 7. การจำ (Remembering) และ 8. การโต้ตอบ (Responding)

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529 : 29-30) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการฟังว่ามีความสัมพันธ์ซับซ้อนพอสมควร คนทั่วไปส่วนมากมักจะคิดว่ากระบวนการฟังนั้นอาจจะใช้แต่เพียงความตั้งใจ (Intention) อย่างเดียวเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว แท้จริงการฟังเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การได้ยิน (Hearing) ในเบื้องต้นผู้ฟังจะต้องได้ยินเสียงที่ผ่านมามาสู่ตนเองเป็นอันดับแรก
2. การมุ่งจุดสนใจ (Concentration) เมื่อได้ยินเสียงแล้วก็มุ่งจุดสนใจไปสู่สิ่งที่ได้ยิน
3. การเข้าใจ (Comprehension) การเข้าใจสิ่งที่ได้ยินนั้น สมมุติว่าผู้ฟังได้ยินเสียงคนพูด ถ้าหากผู้พูดด้วยภาษาที่ผู้ฟังคุ้นเคย เช่นพูดภาษาไทย ผู้ฟังก็สามารถเข้าใจได้

ตรงกันข้ามหากผู้พูดพูดด้วยภาษาต่างประเทศที่ผู้ฟังไม่คุ้นเคย เช่น ภาษาอิตาเลียน ผู้ฟังก็ไม่เข้าใจ ฉะนั้นในขั้นการเข้าใจนี้ผู้ฟังจะต้องรู้ภาษานั้น หรือคุ้นเคยกับภาษานั้นก่อนจึงจะเข้าใจได้

4. การตีความ (Interpretation) เป็นขั้นตอนที่ผู้ฟังสามารถตีความข่าวสารของผู้พูดได้ ในการตีความนั้นย่อมต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้ฟังประกอบด้วยจึงจะตีความได้ และถ้าหากผู้ฟังฟังข่าวสารนั้นอย่างผิวเผินคราะห์แล้ว ผู้ฟังก็จะสามารถตีความข่าวสารนั้นอย่างถูกต้อง

5. การตอบสนอง (Reaction) เมื่อผู้ฟังตีความข่าวสารนั้นได้แล้วก็สามารถตอบสนองกลับต่อข่าวสารนั้น (Feedback) เช่น ยิ้มรับ (Smiling) หน้าไวบอกบุญไม่รับ (Scowling) หรืออาจจะใช้คำพูดตอบกลับไป เป็นต้น

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการในการฟัง ดังได้นำเสนอมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า กระบวนการในการฟังมีความซับซ้อน และประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ มากมาย อย่างไรก็ตาม แนวความคิดของนักภาษาศาสตร์และนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านที่ได้นำเสนอนั้น มีส่วนสอดคล้องตรงกัน อาจจะสรุปได้ว่า กระบวนการในการฟังประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการด้วยกันคือ กระบวนการในการรับรู้ (Perceptual Process or Understanding Process) กระบวนการในการตีความสิ่งที่ฟัง (Interpretation Processing) และ กระบวนการในการรวบรวมความรู้เพื่อการนำออกมาใช้ (Utilization Process) ภายใต้อัน กระบวนการรับรู้นั้น ผู้ฟังรับข้อมูลซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลดิบเข้ามาไว้ในส่วนของความทรงจำระยะสั้น นำมาจัดระบบโดยแยกเป็นส่วนของคำ วลี หรือประโยค แล้วทำการคัดเลือกเฉพาะคำ วลี หรือ ประโยคที่สำคัญ มาจัดกลุ่มเป็นข้อความใหม่ตามความเข้าใจของตนเอง หลังจากนั้นผู้ฟังจะเข้าสู่ กระบวนการที่สอง คือ กระบวนการในการตีความสิ่งที่ฟังซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังต้องใช้ความรู้ที่สำคัญหลายด้าน คือ ความรู้ทางภาษา ด้านเสียง ศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ในการฟัง ผู้ร่วมฟัง และ จุดประสงค์ของการฟังมาพิจารณาร่วมกับความรู้เกี่ยวกับ หน้าที่ของภาษา และการนำเสนอข้อมูลของผู้พูด แล้วจึงเข้าสู่กระบวนการสุดท้าย คือ กระบวนการรวบรวมความรู้เพื่อการนำออกมาใช้ ภายใต้อันกระบวนการนี้มีการนำพินความรู้เดิมของตน และ ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากข้อมูลมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการฟัง

ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

1. การฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

ความสามารถในการเข้าใจข่าวสาร (Message) ที่ผู้พูดพูดออกมา โดยเฉพาะ การฟังภาษาต่างประเทศ ผู้ฟังจะต้องสามารถจับใจความของข่าวสารนั้นให้ได้ว่า ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมายอะไร หรือผู้พูดมีจุดประสงค์อย่างไรในการพูด เนื้อหาในข่าวสารนั้นมีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ซึ่งถ้าผู้ฟังสามารถจับใจความสำคัญดังกล่าวได้แล้วก็จะประสบความสำเร็จในการฟังภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ผู้ฟังจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างเพื่อช่วยให้การฟังภาษาต่างประเทศประสบความสำเร็จ

ชวาล แพร์ตกุล (2520: 134) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความเข้าใจว่า คือ ความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำ ให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพทางปัญญา เป็นความสามารถของสมองที่จะคัดแปลงความรู้ ให้มีรูปแบบใหม่ แล้วนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกออกไป

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers, 1980: 16-19) กล่าวถึง การฟังภาษาต่างประเทศว่าเป็นทักษะที่สร้างความหมาย (Creative Skills) ในการทำความเข้าใจเสียงที่ได้ยิน ผู้ฟังจะรับเอาคำพูดที่ได้ยิน การจัดเรียงลำดับคำนั้น ๆ ตลอดจน การขึ้นลงของเสียง มาสร้างให้เกิดความหมายขึ้น เพราะผู้พูดพูดออกมาอย่างมีความหมายอยู่แล้ว แต่ความพยายามที่จะสร้าง ความหมายของคำพูดนั้น ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่ที่ผู้ฟัง ซึ่งมีองค์ประกอบที่ช่วยให้เข้าใจความหมายอยู่ 3 ประการคือ

1. ข้อมูลทางภาษา (Linguistic Information) หมายถึง สิ่งที่ผู้ฟัง ได้ฟังผ่านหูทั้งเสียง คำ สำเนียง และการจัดเรียงคำพูด ซึ่งการทำ ความเข้าใจนั้นผู้ฟังไม่จำเป็นต้องฟังสิ่งที่พูดออกมาทั้งหมด แต่ผู้ฟังจะสามารถสร้างข้อความที่ตามมาได้ทั้งหมดจากคำพูดในตอนต้น
2. บริบททางด้านสถานการณ์ (Situation Context) หมายถึง สถานการณ์ในการพูดที่มีผลต่อการรับฟังของผู้ฟัง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ผู้ฟังได้ยิน สิ่งที่ถูกพูดออกมา และสิ่งที่ผู้ฟังคาดว่าจะได้ยินต่อไป

3. ข่าวสารที่เป็นที่เข้าใจ (Comprehended Message) หมายถึง ความสามารถเข้าใจข่าวสารของผู้ฟังซึ่งขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้พูด และผู้ฟังยึดเอาตัวชี้แนะทางเสียง (Sound Signal) ซึ่งเป็นเจตนาของผู้พูดมาตีความทำให้ความหมายของสิ่งที่ได้ยินแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ เช่น คำพูดว่า "You cunning fox!" อาจเป็นการยกย่องในสถานการณ์หนึ่งแต่เป็นการดูถูกอย่างร้ายแรงในอีกสถานการณ์หนึ่ง เป็นต้น

แจค ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards, 1983: 219-229) กล่าวสรุปถึง การฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ด้านคือ องค์ประกอบทางด้านสาระ (Message Factors) และองค์ประกอบทางสื่อ (Medium Factors)

1. องค์ประกอบทางด้านสาระ (Message Factors) แจค ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards, 1983: 220) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการฟังเพื่อความเข้าใจว่า ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ 2 ด้าน คือ

1.1 ความรู้ทางโครงสร้างประโยคของภาษาเป้าหมาย (Knowledge of the Syntax of the Target Language) สามารถแยกส่วนต่าง ๆ ของประโยคให้เข้าใจความหมายง่ายขึ้น เช่น ถ้าผู้ฟังได้ยินประโยค "I am informed that your appointment has been terminated." ผู้ฟังที่มีความรู้ทางโครงสร้างประโยค จะแยกประโยคเพื่อความเข้าใจเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้ I am informed / that your appointment / has been terminated. แต่ถ้าผู้ฟังที่ไม่มีความรู้ทางโครงสร้างประโยคของภาษาเป้าหมาย อาจแบ่งประโยคเป็น I am / informed that your / appointment has / been terminated. ซึ่งทำให้ผู้ฟังเข้าใจข้อมูลนั้นยากยิ่งขึ้น ความรู้ด้านโครงสร้างของนามวลี กริยาวลี และโครงสร้างไวยากรณ์ มีส่วนสำคัญทำให้ผู้ฟังแยกแยะประโยคเป็นส่วน ๆ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจข้อมูลง่ายขึ้น ซึ่ง แจค ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards, 1983: 220) กล่าวว่า "ถ้าผู้ฟังมีปัญหในการแยกแยะส่วนของประโยคของข้อมูล จะทำให้ผู้ฟังมีความเข้าใจในการฟังยากขึ้นด้วย"

1.2 ความรู้ทั่วไป (Real World Knowledge or Knowledge of the World) ผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ทั่วไปที่ตนเองมีอยู่ เพื่อช่วยในการแยกแยะองค์ประกอบพื้นฐานทางภาษา และช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของข้อมูลได้ เช่น ประโยค

1. and rat cat it chased the ate the

2. The cat chased the rat and ate it

ในประโยค 1 และ 2 ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมาย 1 เหมือน 2 เพราะเหตุการณ์ระหว่างแมว และ หนู นี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิต (Real Life) ผู้ฟังจึงนำความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ตนเองมีอยู่มาประกอบความเข้าใจในการฟังได้

2. องค์ประกอบทางสื่อ (Medium Factors)

องค์ประกอบทางสื่อที่ใช้ในการสื่อภาษาที่นักเรียนจะต้องรู้เพื่อช่วยในการเข้าใจข้อความที่ได้ฟัง องค์ประกอบเหล่านี้จะมีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้แก่

2.1 อนุประโยคหลักของคำพูด (Clausal Basic of Speech)

ตามปกติแล้วในภาษาเขียน จะมีลักษณะเป็นประโยค แต่ในการพูดส่วนใหญ่ผู้พูดจะใช้อนุประโยคหรือประโยคที่ไม่สมบูรณ์ และในประโยคที่พูดยาว ๆ จะมีอนุประโยคหลายอนุประโยคเชื่อมเข้าด้วยกัน ซึ่งอนุประโยคที่ใช้ในการพูดไม่ค่อยซับซ้อน

2.2 รูปแบบย่อในภาษา (Reduced Forms) ในภาษาพูด ผู้พูดอาจสื่อเฉพาะความหมาย คำบางคำผู้พูดอาจจะพูดเร็ว หรือข้ามไป แต่คำบางคำจะชัดเจนขึ้นมา นอกจากนั้นพยัญชนะและสระในคำจะมีผลต่อตำแหน่งที่ปรากฏอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่คำที่ไม่มีความสำคัญในบริบทมักจะถูกละไป เช่น ประธาน กริยาช่วย คำสรรพนาม เป็นต้น เช่น

A : When will you be back?

B : Tomorrow maybe แทนที่จะเป็น Maybe I'll be back tomorrow.

2.3 รูปแบบของภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ (Ungrammatical Forms) เนื่องจากผู้พูดพยายามที่จะพูดหรือจัดเนื้อหาให้เป็นระบบ ดังนั้นกฎไวยากรณ์ทางภาษาจึงมีความเกี่ยวข้องน้อยต่อความหมายที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ ซึ่งเป็นผลทำให้รูปประโยคบางครั้งไม่ถูกต้องตามหลักกฎไวยากรณ์ของภาษาปรากฏขึ้นบ่อย ๆ เช่น "And after that we arrived in a little town that there was no hotel anywhere."

2.4 การหยุดช่วงจังหวะและความคลาดเคลื่อนในการพูด (Pausing and Speech Errors) ในการพูดทั่ว ๆ ไปของคนเราจะประกอบไปด้วย การหยุดช่วง (Pauses) การลังเล (Hesitation) การเริ่มต้นที่ผิด (False Starts) และการแก้ไขให้ถูกต้อง

(Corrections) ตามปกติในการพูดของคนเรา 30 % - 50 % ของเวลาที่ใช้ในการพูดทั้งหมด จะเป็นเรื่องของการหยุดช่วง หรือความลังเลใจในการพูด ซึ่งการหยุดช่วงอาจจะเป็นการหยุดเงียบ (Silent Pauses) หรือการใช้คำอื่นแทรก (Filled Pauses) คำที่ใช้แทรกเช่น wh, oh, hmm, ah, well, say, sort of, just, kind of, I mean, I think หรือ I guess ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้พูดสามารถคิดคำที่ต้องการใช้ขึ้นมาได้

2.5 อัตราความเร็วในการพูด (Rate of Delivery) อัตราความเร็วในการพูดของแต่ละคนจะส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ฟัง การที่จะตัดสินว่าผู้พูดเร็ว หรือช้า ขึ้นอยู่กับจำนวนการหยุดช่วง (Pauses) ที่ผู้พูดใช้ หรืออาจจะคำนวณถึงจำนวนคำต่อนาที

2.6 จังหวะการพูดและการเน้นหนัก (Rhythm and Stress) จังหวะการพูดของภาษาอังกฤษเป็นรูปแบบที่เด่นชัดอย่างหนึ่ง จำนวนพยางค์ที่เน้นหนักมีบทบาทสำคัญต่อระยะเวลาที่ใช้ในการออกเสียง และก่อให้เกิดจังหวะในการพูด กล่าวคือ ในการออกเสียงพยางค์ที่เน้นหนัก 1 พยางค์ ผู้พูดจะใช้เวลาประมาณ 0.6 วินาที (Mary Underwood, 1979 อ้างถึงใน Jack C. Richards, 1983:225) ดังนั้นประโยคที่มีจำนวนคำเน้นหนักเท่ากัน แม้จำนวนพยางค์ที่ปรากฏในประโยคจำนวนต่างกัน แต่เวลาที่ใช้ในการออกเสียงจะเท่ากัน เช่น ตัวอย่างประโยค A และ B

A) The CAT is INTERested in proTECTing its KITtens.

B) LARGE CARS WASTE GAS.

ในประโยค A และ B มีจำนวนพยางค์ต่างกัน แต่จำนวนพยางค์ที่ออกเสียงเน้นหนักเท่ากัน คือ ในประโยค A ผู้พูดจะออกเสียงเน้นหนักในพยางค์ CAT, IN-, -TECT-, และ KIT- รวม 4 พยางค์ ส่วนในประโยค B ผู้พูดจะออกเสียงเน้นหนักในพยางค์ LARGE, CARS, WASTE และ GAS รวม 4 พยางค์เท่ากับในประโยค A ดังนั้นแม้ว่าจำนวนพยางค์ในประโยค A จะมากกว่าในประโยค B แต่ผู้พูดจะใช้เวลาในการออกเสียง 2 ประโยคนี้อย่างเท่ากัน เนื่องจากอิทธิพลของการเน้นหนัก

2.7 เนื้อหาของข้อมูล (Information Content) เนื้อหาจะต้องเป็นที่เข้าใจกันทั้งสองฝ่าย คือ ผู้พูดและผู้ฟัง ผู้พูดจะไม่พูดทุกอย่างที่เขาต้องการพูดในครั้งเดียว แต่ผู้พูดจะเสริมข้อความที่ผู้พูดต้องการพูดเข้าไปทีละเล็กทีละน้อย โดยอาจจะพูดซ้ำข้อความเดิมที่พูดไปแล้ว และเพิ่มข้อความใหม่ เช่น

A : Are you pleased with the results?

B : Yes, I'm very pleased with them. They are better than I expected.

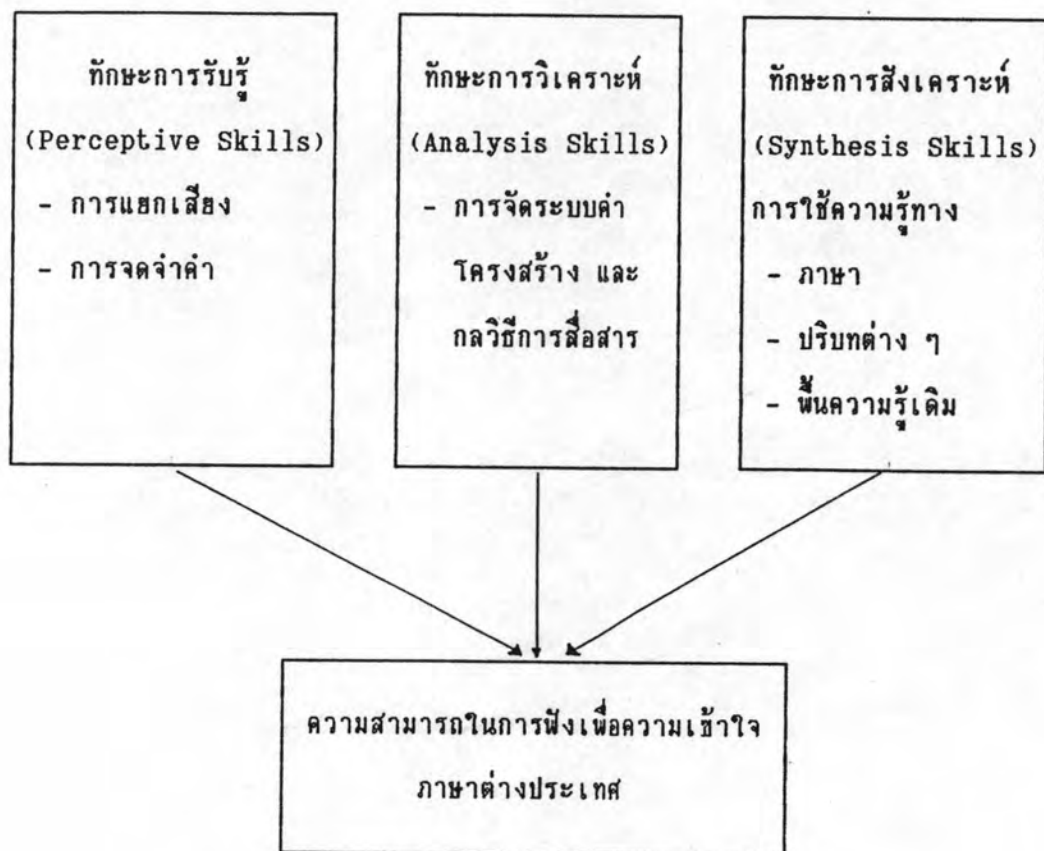
หรือ A : Is it impossible?

B : No, it's not impossible. Just difficult.

ในการสนทนาเมื่อผู้ฟังมีบทบาทเป็นผู้พูดก็สามารถใช้คำต่อไปนี้ เพื่อแสดงถึงความต่อเนื่องของข้อความหนึ่งกับข้อความหนึ่ง เช่น well, anyway, actually, of course, now หรือผู้ฟังอาจจะได้ยินคำที่แสดงการพูดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไป โดยที่ผู้ฟังสามารถสังเกตได้จากคำต่อไปนี้ เช่น talking about that, reminds you of ..., by the way, as far as that goes

2.8 ปฏิสัมพันธ์ (Interactive) การสนทนาเป็นเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง การแสดงว่าผู้ฟังกำลังฟังอยู่ ผู้พูดสามารถสังเกตได้จากอากัปกิริยา การเคลื่อนไหว การสบสายตา หรือการแสดงออกทางสีหน้า ทั้งผู้พูดและผู้ฟังจะสื่อสารลักษณะต่าง ๆ กันทั้งที่เป็นคำพูด (Verbal) และไม่ใช่คำพูด (Non verbal) ให้แก่กันและกันเพื่อที่จะบ่งบอกถึงความตั้งใจ ความสนใจ ความเข้าใจ หรือไม่มีสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ระดับของความเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ อาจดูได้จากการใช้สำนวนอารมณ์ขัน หรือการใช้ภาษาพูดธรรมดา ตลอดจนคำที่แสดงความเป็นกันเอง เช่น you see หรือ you know เป็นต้น

นอกจากนี้ ไมเคิล รอสต์ (Michael Rost, 1991: 3-4) ได้เสนอแนวความคิดของความสามารถในการฟังภาษาต่างประเทศ ว่าเป็นกระบวนการที่เกิดจากทักษะ 3 ทักษะ คือ ทักษะการรับรู้ ทักษะการวิเคราะห์ และทักษะการสังเคราะห์ โดยที่ผู้ฟังจะใช้ทักษะการรับรู้ในการแยกแยะเสียง แล้วจดจำคำ ต่อจากนั้นใช้ทักษะการวิเคราะห์ ในการจัดระบบของคำ โครงสร้าง และ กลวิธีในการสื่อสาร ท้ายสุดผู้ฟังจะใช้ทักษะการสังเคราะห์ เป็นการรวมหรือ เชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ทางภาษา และบริบทอื่น ๆ พร้อมทั้งใช้พื้นความรู้เดิมมาประกอบกัน ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 องค์ประกอบความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ
ของ ไมเคิล รอสส์

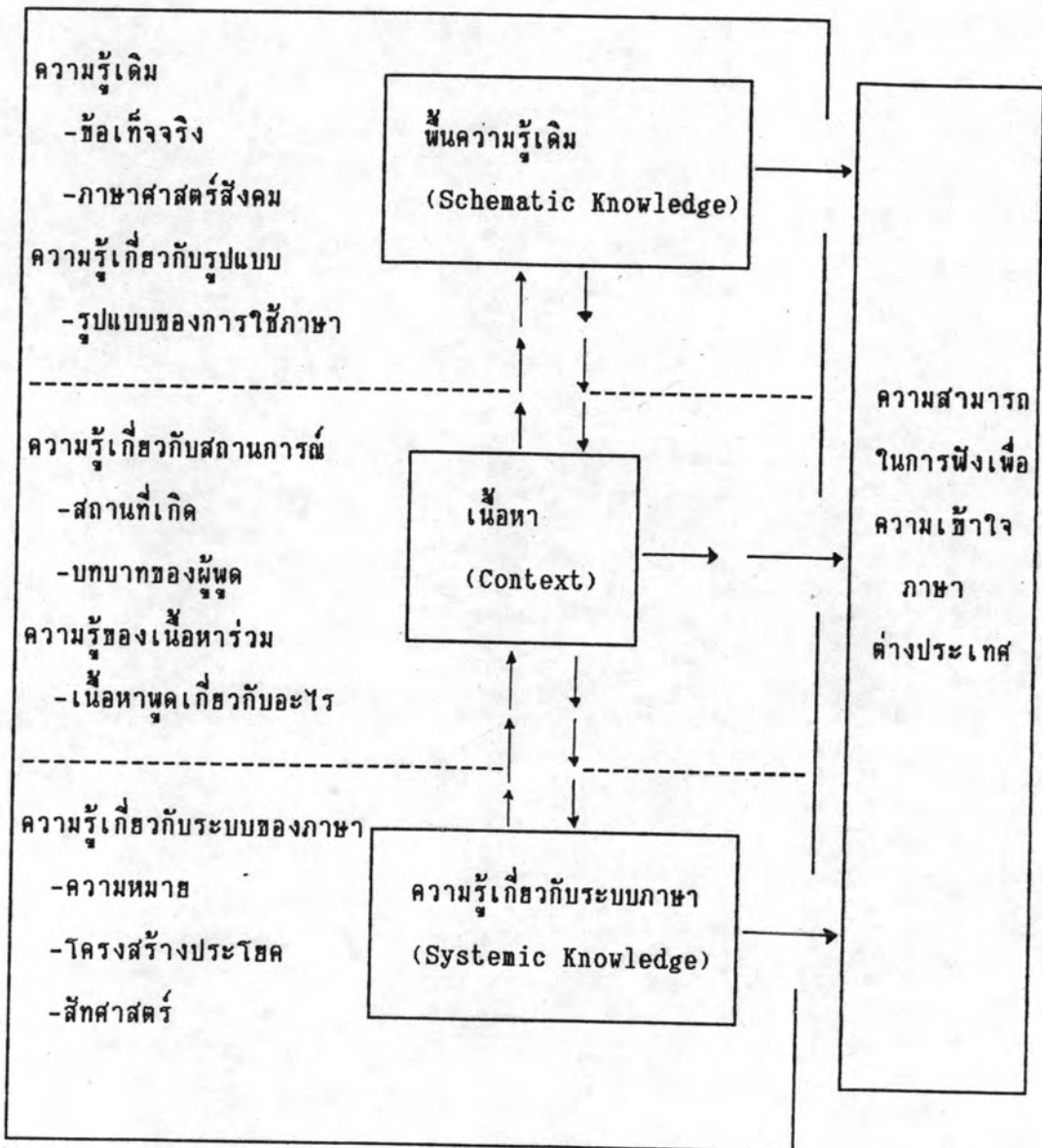
จะเห็นได้ว่าการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับระบบของภาษา สถานการณ์ ตลอดจนความรู้ หรือประสบการณ์เดิมของผู้ฟัง โดยใช้ทักษะการรับรู้ (Perceptive Skills) ทักษะการวิเคราะห์ (Analysis Skills) และทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis Skills) ในการแยกแยะเสียง จัดระบบข้อมูล และเชื่อมโยงความรู้ทางภาษา และบริบทที่ผู้ฟังมีอยู่ กับข้อมูลใหม่ที่ผู้ฟังได้รับ อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจในการฟังนั้นมิได้เกิดขึ้นภายหลังจากการรับรู้ระบบเสียงที่เรียบเรียงขึ้นเป็นหน่วยคำที่มีความหมายดังที่เข้าใจกัน ดังที่ จอร์จ บราวน์ และ จิลเลียน ฮูล (George Brown and Gillian Yule, 1983: 60-61) กล่าวว่า

ผู้ฟังจะต้องใช้ภาษาประกอบกับบริบทของสถานการณ์ (Context of Situation) เพื่อตีความสิ่งที่ได้ฟัง ซึ่งในบริบทของสถานการณ์นั้นจะมีบริบทร่วม (Co-text) อันเกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ได้ฟังมาก่อนกับข้อความที่กำลังจะตามมาเข้าด้วยกัน โดยอาศัยองค์ประกอบดังกล่าว นอกจากจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมาแล้ว ยังช่วยให้ผู้ฟังสามารถคาดเดาในสิ่งที่ผู้พูดตั้งใจที่จะกล่าวได้ล่วงหน้าก่อนที่จะได้ฟังจริง ๆ

ดังนั้นการที่ผู้ฟังรู้ในสิ่งที่ผู้พูดพูดไปแล้ว รู้ว่าผู้พูดกำลังจะพูดอะไรต่อไป มีความรู้เกี่ยวกับตัวผู้พูด ตลอดจนเจตนาของผู้พูดเหล่านั้นก็จะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจในการฟังได้อย่างถูกต้อง

ในด้านความรู้เกี่ยวกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ แอน แอนเดอร์สัน และ โทนี ลินช์ (Anne Anderson and Tony Lynch, 1988: 12-13) ได้จำแนกความรู้ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ความรู้ทางภาษา ความรู้ที่ผู้ฟังมีมาอยู่ก่อน หรือพินความรู้เดิม และความรู้ตามเนื้อหา

ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 องค์ประกอบของความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ
ของ แอน แอนเดอร์สัน และ โทนี ลินซ์

นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับด้านความรู้ในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศของ แอนเดอร์สัน และ ลินซ์ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ลุกอง เอ็น นิโคลัส (Lukong N. Nicholas, 1988: 19) ได้จำแนกความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ดังนี้

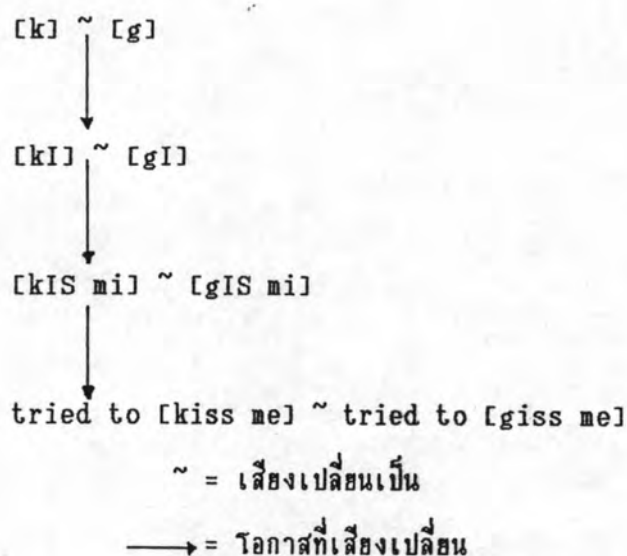
1. ความรู้เกี่ยวกับความสามารถทางภาษา (Linguistic Competence)
2. ความรู้ทั่วไป (Knowledge of the World) ถ้าผู้ฟังมีพื้นฐานหรือความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ผู้พูดพูดมากเท่าไรจะสามารถเข้าใจข้อมูลนั้นมากยิ่งขึ้น
3. ความคุ้นเคยในหัวข้อที่พูด (Familiarity with the Subject of Discussion) ถ้ามีความคุ้นเคย ผู้ฟังจะเข้าใจได้มากกว่าข้อความที่ผู้ฟังไม่เคยมีความคุ้นเคยเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน

อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาจากข้อมูลด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศของ นิโคลัสแล้วสามารถรวมข้อ 1 และ ข้อ 2 เข้าด้วยกันเป็น หนึ่งความรู้เดิม (Background or Prior Knowledge) นั้นเอง

นอกจากนี้ ไมเคิล รอสต์ (Michael Rost, 1990: 48-50) ได้กล่าวถึง การรับรู้ความหมายของข้อความที่ได้ยินเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการฟังว่า เกิดจาก

1. ผลด้านคำศัพท์ (Lexical Effects) หมายถึง ผู้ฟังมีแนวโน้มที่จะตีความคำศัพท์จากข้อมูลที่ได้ยินโดยใช้บริบทของข้อความที่ผู้พูดพูด ถ้าข้อความมีบริบทมาก แนวทางการตีความหมายของคำจะชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

ถ้าผู้พูดออกเสียงคำว่า "kiss" คำเดียว ผู้ฟังอาจได้ยินเสียงที่แตกต่างกันไป บางครั้งเป็นคำที่ไม่มี ความหมาย (Non-word) เช่น ฟังเป็น "giss" แต่ถ้าผู้ฟังได้รับบริบทมากขึ้น จะสามารถทำให้เข้าใจและรับรู้ความหมายของคำและประโยคได้ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้พูดออกเสียง [k] ผู้ฟังอาจจะฟังเป็น [g] แต่ถ้าผู้พูดเพิ่มบริบทของคำเพิ่มขึ้น ผู้ฟังจะตีความคำและประโยคได้ดียิ่งขึ้น โอกาสที่จะเปลี่ยนเป็นข้อมูลอื่นที่ไม่มี ความหมายจึงเป็นไปได้น้อยมาก ดังตัวอย่าง

จึงกล่าวได้ว่า ถ้าให้บริบททางด้านภาษามากขึ้น ผู้ฟังจะเข้าใจความหมายเพิ่มมากขึ้น

2. ผลด้านโครงสร้างของประโยค (Syntactic Effects) ผู้ฟังมีแนวโน้มที่จะฟังคำพูดโดยใช้โครงสร้างทางภาษาในการคาดเดาโครงสร้างทางภาษาที่ต่อเนื่องต่อไป แม้ว่าข้อมูลด้านผลของโครงสร้างของประโยคจะมีบทบาทที่จำกัดในการตีความข้อความ แต่ถ้าผู้ฟังมีความคุ้นเคยกับรูปแบบโครงสร้างประโยค ก็จะมีอิทธิพลทำให้ผู้ฟังเข้าใจในระดับภาพรวมได้ (Global Level)

3. ผลด้านพื้นความรู้เดิม (Schematic Effects) เป็นบริบทด้านความหมายที่มีผลจากความรู้ที่เกิดขึ้น ซึ่งพื้นความรู้เดิมจะมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจข้อมูลที่ยังให้มีความหมายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น เมื่อผู้ฟังได้ฟังคำว่า "Stock market" ผู้ฟังอาจจะนึกถึงคำอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น คำว่า "price, community หรือ trade" เป็นต้น

จากองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในด้านการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศได้ถ้ามีความรู้ด้านภาษา (Linguistic Knowledge) และ ความรู้ที่เป็นพื้นความรู้เดิม (Background or Prior Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษา (Non-linguistic Information) สำหรับ ความรู้ด้านภาษา เป็นความรู้ทางด้านเสียง ศัพท์ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ของประโยค ส่วน

พื้นความรู้เดิมเป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ ความคุ้นเคยของหัวข้อที่ได้ฟัง และรูปแบบของภาษา ทั้งนี้ข้อสรุปดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ แอน แอนเดอร์สัน และ โทนี ลินซ์ (Anne Anderson and Tony Lynch, 1988: 33-43) เกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียนที่ประสบในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ๆ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องภูมิหลัง (Background Problems) การเรียนภาษาต่างประเทศ พื้นความรู้เดิมด้านระบบของภาษา ทั้งด้านเสียง สัทที่ โครงสร้าง และความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เพราะพื้นความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการเติมช่องว่าง (Gap) ของข้อมูลที่ให้เต็ม เนื่องจากข้อมูลที่ผู้ฟังได้รับบางครั้งอาจไม่สมบูรณ์ชัดเจนทั้งหมด พื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังที่ผู้ฟังสะสมไว้จะช่วยให้ผู้ฟังตีความโดยการดึงสิ่งที่รู้มาสรุปอ้างอิง เชื่อมโยงจนเกิดความเข้าใจได้ ดังนั้นถ้าผู้ฟังไม่มีพื้นความรู้เดิมเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับอาจทำให้เป็นอุปสรรคในการฟังเพื่อความเข้าใจได้

2. ปัญหาเรื่องภาษา (Language Problems) ถ้าข้อมูลทางภาษาที่ผู้ฟังได้รับยากเกินไป การเรียนรู้ก็จะเป็นไปได้ยาก จากการศึกษาของ แอนเดอร์สัน และ ลินซ์ พบว่า ผู้เรียนเข้าใจประโยคเดี่ยว (Single Sentences) ได้ง่ายกว่าประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) ซึ่งแนวความคิดเรื่องนี้ สอดคล้องกับ ความคิดในการเรียนรู้ภาษาในการเรียนรู้ภาษาที่สองของ สตีเฟน ดี คราเชน (Stephen D. Krashen, 1985: 35-40) ที่ว่า "ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ เป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สอง"

ในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ นอกจากต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านภาษา และพื้นความรู้เดิมแล้ว ผู้พูดต้องคำนึงถึงระดับความสามารถในการฟังของผู้ฟังด้วย

2. ระดับความสามารถในการฟังภาษาต่างประเทศ

ระดับความสามารถในการฟัง เป็นการแสดงออกและวัดได้จากพฤติกรรมความเข้าใจ โดยที่นักการศึกษาได้จำแนกพฤติกรรมการฟังไว้ อาจสรุปได้ดังนี้

วิลเลียม เอฟ แมคคี (William F. Mackey, 1974: 261-262) ได้จำแนกพฤติกรรมความสามารถในการฟังไว้ 2 ระดับ คือ

1. ระดับการระลึกได้ (Recognition Level) ผู้ฟังสามารถแยกแยะเสียงที่ได้ยิน เสียงเน้นหนักในคำ (Stress) และ ระดับเสียงสูงต่ำในประโยค (Intonation)
2. ระดับความเข้าใจ (Comprehension Level) ผู้ฟังต้องมีทักษะสูงพอที่จะสื่อความหมายได้ทันที และสามารถเข้าใจความหมายของทุกส่วนในข้อความหนึ่ง ๆ

เดเนียล เจ ทัทโทโล (Danial J. Tutolo, 1977: 262-263) ได้จำแนกระดับขั้นของการฟังเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับได้ยิน (Acuity or Hearing) คือระดับที่ผู้ฟังได้ยินเสียง และสามารถบอกได้ว่าเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงอะไร เช่น คัง เบา ทุ้ม หรือแหลม
2. ระดับจำแนก (Discrimination) คือระดับที่ผู้ฟังสามารถจำแนกเสียงที่ได้ยินได้ว่า มีเสียงเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
3. ระดับความเข้าใจ (Comprehension) แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ
 - 3.1 ขั้นฟังคำ (Literal Comprehension) เป็นขั้นที่ผู้ฟังสามารถพูดเกี่ยวกับสิ่งที่ฟังได้ โดยการพูดซ้ำ (Repeat) ข้อความที่ได้ยิน มุ่งเน้นให้ผู้ฟังได้ความคิด และข้อมูล ซึ่งปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในข้อความ
 - 3.2 ขั้นตีความ (Interpretation) เมื่อผู้ฟังฟังข้อความหรือประโยคแล้วสามารถตีความข้อความหรือประโยคนั้นได้ โดยใช้การสรุปอ้างอิง ทาย และ ทำนายสิ่งซึ่งจะเกิดตามมา
 - 3.3 ขั้นวิเคราะห์ (Critical Listening) เป็นพฤติกรรมขั้นสูงสุดของความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจโดยผู้ฟังสามารถประเมินหรือตัดสินตีความสิ่งที่ฟังได้ โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์เดิมของตน

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers, 1968: 140) ได้จำแนกระดับของทักษะการฟังไว้ใกล้เคียงกับแมคคีย์ โดยจำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับการระลึกได้ (Recognition) ประกอบด้วยการบ่งชี้คำหรือวลีที่แสดงถึงความเกี่ยวพันกันของโครงสร้าง ลำดับเหตุการณ์ ถ้อยคำที่เป็นเหตุเป็นผล และกลุ่มคำที่ซ้ำซ้อนกัน (Redundant) สำหรับนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการฟังภาษาต่างประเทศ จะสามารถฟัง

เข้าใจได้ก็ต่อเมื่อสามารถจำความหมายของคำต่าง ๆ ที่เรียนมาโดยอัตโนมัติ แล้วจึงจะสามารถคาดเดาสิ่งที่จะได้ยินเป็นลำดับต่อไป

2. ระดับการเลือก (Selection) ในการติดต่อสื่อสาร ผู้ฟังจะเลือกส่วนที่แสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ของผู้พูด หรือส่วนที่ตรงหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์ของผู้ฟัง โดยตอนแรกอาจจะฟังจากข้อความสั้น ๆ การที่จะหาข้อความได้ตรงตามที่ต้องการ และตรงกับความ เป็นจริง ผู้ฟังจะต้องมีความสามารถที่จะจดจำข้อความได้ทันทีทั้งที่เพื่อที่จะนำไปเชื่อมโยงกับข้อความอื่น ๆ ซึ่งในการฟังระดับนี้ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนในการเลือกส่วนที่ต้องการจากข้อความที่พูดโดยเจ้าของภาษาและมีความยาวพอสมควร

รีเบคกา เอ็ม วาเลต และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972: 141-142) ได้จำแนกพฤติกรรมความสามารถในการฟังภาษาต่างประเทศ ไว้ 5 ระดับ คือ

1. ระดับทักษะกลไก (Mechanical Skills) เป็นพฤติกรรมภายในอยู่ในระดับการรับรู้ เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถสังเกตความแตกต่างของภาษาเกี่ยวกับคำการเน้น (Stress) และระดับเสียงขึ้นลง (Intonation) ของข้อความ สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างภาษาแม้กับภาษาต่างประเทศที่ได้ยินได้โดยไม่ต้องเข้าใจความหมาย

2. ระดับความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่ผู้ฟังเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่เคยได้ยินมาแล้ว เข้าใจความหมายของข้อความสั้นๆ สามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่คุ้นเคย สามารถจับคู่ประโยคหรือคำพูดที่ได้ยินกับรูปภาพได้ และสามารถเลือกประโยคในภาษาที่หนึ่งที่มีความหมายเหมือนประโยคในภาษาต่างประเทศได้

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจประโยคที่แต่งขึ้นใหม่ โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว สามารถตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด สามารถเลือกคำตอบหรือข้อความที่เหมาะสมเพื่อตอบคำถามหรือข้อความในประโยคได้ และสามารถฟังข้อความยาวหลาย ๆ ประโยคหรือบทความสั้น ๆ ได้เข้าใจ

4. ระดับสื่อสาร (Communication) ในระดับนี้ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำสั่ง คำแนะนำ และคำอธิบายที่เป็นภาษาต่างประเทศ และเข้าใจความหมายโดยทั่วไปของข้อความที่มีคำศัพท์ใหม่ โดยการคาดหมายจากพื้นความรู้เดิม พฤติกรรมขั้นสูงที่สุดในระดับนี้คือ

ผู้ฟังสามารถเข้าใจคำพูดของเจ้าของภาษาในบทละคร บทภาพยนตร์ วิทยุหรือรายการโทรทัศน์ได้

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (Criticism) การฟังในระดับนี้ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์มาตรฐานของภาษาที่ได้ยินได้ว่าเป็นภาษาชนชั้นใด ภาษานั้นใช้ในถิ่นใด สามารถเข้าใจความแตกต่างของความหมายของคำพูดที่ได้ยินจากระดับเสียงสูง-ต่ำ เสียงเน้นหนักของคำพูดที่ได้ยิน และสามารถเข้าใจอารมณ์และน้ำเสียงของผู้พูดได้

จากงานที่นักการศึกษา และนักภาษาศาสตร์ได้แบ่งระดับความสามารถในการฟังในลักษณะต่าง ๆ กันนั้น พอจะสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแสดงออกทางความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ระดับการระลึกได้ (Recognition Level) ซึ่งเป็นความสามารถด้านการฟังในระดับต้น หรือระดับพื้นฐานที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะหรือจำแนกเสียงที่ได้ยินว่า เสียงนั้น ๆ แตกต่างจากเสียงอื่นอย่างไร และระดับที่ 2 ระดับความเข้าใจ (Comprehension Level) เป็นความสามารถในการฟังในระดับสูงที่ผู้ฟังต้องเข้าใจจุดประสงค์ของการสื่อความหมายของภาษาที่ฟังได้ สามารถเลือกรับฟังสิ่งที่ตนเองต้องการซึ่งเป็นทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดสใช้ทั้งการแยกแยะหรือการวิเคราะห์ และการรวบรวมหรือการสังเคราะห์ ระหว่างความรู้ทางภาษา ปรียบต่าง ๆ และพินความรู้เดิม

ลักษณะของข้อความ

ข้อความ (Discourse) เป็นรูปแบบของภาษาที่มีความยาวมากกว่าประโยค คือ มีรูปแบบลักษณะภาษาเป็นบทสนทนา (Conversation) ข้อความพูด บทบรรยายคนเดียว (Monologue) หรือ มีลักษณะเป็นภาษาเขียน (Written Language) (Jonathan Fine, 1989: 1) ได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของข้อความที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศด้านการฟังเพื่อความเข้าใจไว้คล้ายคลึงกัน พอจะสรุปได้ดังนี้

เค พาร์คเกอร์ และ เครก เช้าครอน (K. Parker and Craig Chaudron, 1987 อ้างถึงใน Chung Shing Chiang and Patricia Dunkel, 1992: 347-348) ได้กล่าวถึงลักษณะของข้อความที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศว่ามี 2 แบบ คือ ข้อความที่ใช้คำพูดที่ปรับภาษา (Speech Modification) และข้อความที่ใช้คำพูดที่ไม่ได้ปรับภาษา (Speech Unmodification)

คำพูดที่ปรับภาษา เป็นการปรับเนื้อหาด้านภาษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยคใจความเดียว (Simple Sentences) มากกว่าการใช้ประโยคประสม และ สังกรประโยค (Compound and Complex Sentences) การใช้คำศัพท์ขยายใจความ (Paraphrasing) และ การซ้ำความ (Repetition)

คำพูดที่ไม่ได้ปรับภาษา เป็นข้อมูลที่พูดขึ้นมาตามธรรมชาติ ประโยคอาจจะไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และมีโครงสร้างประโยคซับซ้อน (Complex Sentences)

แมรี อันเดอร์วูด (Mary Underwood, 1993: 12) กล่าวถึง ลักษณะของข้อความในภาษาพูดที่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ฟังว่ามีลักษณะเป็นประโยคใจความเดียว หรือมีอนุประโยคน้อยที่สุด เช่น ถ้าผู้ฟังได้รับข้อมูล 2 ประโยค คือ

1. The plant died. They've been away. Nobody watered it. They'd left it in the sun, you see.

2. The plant, which they'd left in the sun, died because nobody watered it while they were away.

ในกรณีนี้ผู้ฟังจะสามารถตีความประโยคที่ 1 ที่ผู้พูดใช้ประโยคใจความเดียว (Simple Sentences) มากกว่า ในประโยคที่ 2 ที่ผู้พูดใช้ประโยคซับซ้อน (Complex Sentences)

ราอูล เคอร์แวนเตส และ เกลน เกนเนอร์ (Raoul Cervantes and Glenn Gainer, 1992: 767-777) ได้กล่าวถึง ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้จากการฟังว่าต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ มิฉะนั้นข้อมูลดังกล่าวจะเป็นเพียง "เสียง" ที่ไม่มีความหมายสำหรับผู้เรียน นอกจากนี้ เคอร์แวนเตส และ เกนเนอร์ ได้สรุปแนวความคิดจากการทำวิจัยว่า ลักษณะของข้อความที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ในการฟังภาษาต่างประเทศ

ควรมีลักษณะ 2 แบบ คือ

1. ข้อความที่มีการปรับให้ง่ายทางด้านภาษา (Linguistic Simplifications) เป็นการปรับภาษา โดยการลดความซับซ้อนของโครงสร้างประโยค (Syntactic Simplification)
2. ข้อความที่มีการปรับในเชิงของการสนทนา (Conversational Adjustments) เป็นการปรับภาษาที่ใช้ในการซ้ำความ (Repetition) และการซ้ำซ้อนของภาษา (Redundancy)

สาวิตรี วุฒิศะโร (2530: 37-43) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของข้อความในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศว่ามี 2 แบบ ดังนี้

1. ข้อความที่ไม่ปรับภาษา เป็นลักษณะข้อความที่มีจุดประสงค์เพื่อการสื่อสารความหมายในสถานการณ์สื่อสารจริง เป็นข้อความที่พูดขึ้นมาตามธรรมชาติ ประโยคอาจจะไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ความเร็วในการพูดอยู่ในระดับเดียวกับเจ้าของภาษาพูด อาจมีการหยุดชะงักบ้าง มีความซ้ำซ้อน (Redundancy) การตัดทอนเสียง (Phonetic Curtailment) เครื่องช่วยสื่อเจตนาให้ชัดเจน (Intent Clarifier) การใช้คำที่แสดงการรับทราบสิ่งที่เอื้อในการสนทนา (Conversation Facilitator) เป็นต้น
2. ข้อความที่ปรับภาษาให้ง่าย เป็นลักษณะของข้อความที่ผู้สอนพยายามปรับภาษาให้ผู้เรียนเพื่อจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น มีการจัดคำศัพท์ และโครงสร้างให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีประโยชน์ในด้านการรับรู้ และความเข้าใจ (Perception and Comprehension)

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ลักษณะของข้อความที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฟังเพื่อความเข้าใจ อาจจำแนกลักษณะของข้อความเป็น 2 ชนิด คือ ข้อความที่ไม่มีการปรับภาษา และข้อความที่มีการปรับภาษาให้ง่าย

1. ข้อความที่ไม่ได้ปรับภาษา

ลักษณะข้อความที่ไม่ได้ปรับภาษา เป็นข้อความที่ผู้พูดพูดขึ้นมาตามธรรมชาติ อาจมีโครงสร้างของประโยคที่ซับซ้อน มีจุดประสงค์เพื่อการสื่อสารความหมายในสถานการณ์สื่อสารจริง ดังที่ แมรี อันเดอร์วูด (Mary Underwood, 1993: 100) ได้สรุปลักษณะข้อความที่ไม่ได้ปรับภาษาว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความเป็นธรรมชาติของข้อความ คือ มีจังหวะการพูด (Rhythm) การเน้นเสียง (Intonation) การออกเสียง (Pronunciation) และอัตราความเร็วในการพูด (Speed) เป็นไปตามธรรมชาติตามแบบของเจ้าของภาษา

2. มีการหยุดชะงักบ้างระหว่างการพูด และในบางครั้งมีการขัดจังหวะ
3. มีการใช้คำซ้อน และในบางครั้งประโยคอาจไม่สมบูรณ์
4. มีเสียงรบกวนจากสิ่งต่าง ๆ บ้าง
5. ความยาวของข้อมูลน้อยกว่าภาษาเขียน

วอลเลซ เชฟเฟ (Wallace Chafé, 1985: 115-123) กล่าวถึงข้อความที่ไม่ได้ปรับภาษา ว่าเป็นข้อความที่มีความซับซ้อนทางโครงสร้างภาษา และในการที่จะบอกว่า ข้อความนั้นมีความซับซ้อนมากน้อยเพียงใด สามารถสังเกตได้จาก อนุประโยค (Subordination) และประโยคที่ใช้การเชื่อมความโดยคำสันธาน และในอนุประโยคทั้งหมด "Relative Clauses" เป็นอนุประโยคที่มีความซับซ้อนทางโครงสร้างทางภาษามากที่สุด

เคลลอก คัมบลิว ฮันท์ (Kellogg W. Hunt, 1965 อ้างถึงใน Stephen J. Gaies, 1980: 53-59) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การเลือกข้อความที่ไม่ได้ปรับภาษา โดยพิจารณาจากความซับซ้อนของคำพูด (Complexity of Speech) โดยการใช้การวิเคราะห์หน่วยประโยค (T-unit Analysis or Minimal Terminal Unit) ฮันท์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความซับซ้อนของข้อความ โดยนับจากคำในอนุประโยค อนุประโยคในหน่วยประโยค (T-unit) หน่วยประโยค (T-unit) ในประโยค และคำในประโยค เช่น

ประโยคที่ 1. There was a woman next door, and she was a singer.

ประโยคที่ 2. I don't like what is left in the cup
after you finish drinking.

ประโยคที่ 1 มี 2 หน่วยประโยค คือ There was a woman next door.
และ She was a singer. ประโยคที่ 2 มี 3 หน่วยประโยค คือ I don't like.
What is left in the cup. และ You finish drinking.

นอกจากนี้ แมรี อันเดอร์วูด (Mary Underwood, 1993: 100-101)
ได้สรุปเกณฑ์สำหรับการเลือกข้อความที่ไม่ได้ปรับภาษาที่ใช้ในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษา
ต่างประเทศไว้ว่า ควรจะยึดหลักต่อไปนี้

1. ข้อความที่เลือกมาควรต้องเหมาะสมกับความต้องการ และ
ความสนใจของผู้เรียน
2. ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหัวเรื่อง โดยผู้สอนพิจารณา
จากความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน และจุดประสงค์ของบทเรียน
3. ผู้สอนควรเลือกเรื่องที่ผู้เรียนมีความคุ้นเคย เพราะจะทำให้ผู้เรียน
เข้าใจเรื่องได้เร็วยิ่งขึ้น และความคุ้นเคยยังช่วยเพิ่มความสามารถของผู้เรียนในการคาดคะเน
เรื่องที่ไม่เคยเข้าใจได้
4. ข้อความที่เลือกควรชัดเจน และมีเนื้อหาสัมพันธ์กับวิชาในหลักสูตร
ของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะเห็นความเกี่ยวข้องของการเรียนภาษาต่างประเทศกับวิชาอื่น ๆ
ผู้เรียนจะตระหนักว่าภาษาต่างประเทศก็มีหน้าที่ในการสื่อสารเช่นเดียวกับภาษาแม่ของตนเอง

ดังนั้นลักษณะของข้อความที่ใช้ในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ
ในลักษณะที่ไม่ได้ปรับภาษานั้นจะมีลักษณะข้อความที่เป็นธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารใน
สถานการณ์จริงสถานการณ์หนึ่ง ในบางครั้งข้อมูลอาจมีประโยคที่ไม่สมบูรณ์ มีโครงสร้างของ
ประโยคที่ซับซ้อน ผู้ฟังต้องใช้การคาดคะเนพร้อมทั้งประสบการณ์เดิมในการตีความข้อมูลที่ได้ยิน
ทั้งนี้ข้อความจะมีความซับซ้อนหรือไม่เพียงใดจะพิจารณาจาก ความสนใจ ความเหมาะสมกับระดับ
ความรู้ความสามารถของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ และการพิจารณาจากการวิเคราะห์หน่วย
ประโยค

2. ข้อความที่มีการปรับภาษา

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ การที่ผู้สอนนำภาษาของเจ้าของภาษามาใช้อาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจความหมายได้ แต่ถ้ามีการปรับให้ง่าย (Simplification) จะทำให้บทเรียนมีความเหมาะสมมากขึ้น ลักษณะของข้อความที่ปรับภาษาให้ง่ายจะมีประโยชน์ในด้านการรับรู้ และความเข้าใจภาษา (Perception and Comprehension) (Suphat Sukamolson, 1986: 36 และ Michael A. Lucas, 1991: 241) นักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการปรับภาษาไว้อาจสรุปได้ดังนี้

จอห์น ฮันนีฟีลด์ (John Honeyfield, 1977: 431) กล่าวถึง การปรับภาษาให้ง่าย (Simplification) ในการเรียนการสอนว่า เป็นการเตรียมข้อมูลสำหรับผู้เรียนภาษา โดยคำนึงถึงระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน

ฮาร์โรลด์ เอส เมคเสน และ โดแนลด์ เจ โบเวน (Harold S. Madsen and Donald J. Bowen, 1978: 158-159) ได้ให้ทัศนะในการปรับภาษาให้ง่ายว่า ในการเรียนการสอนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ ข้อมูลที่ผู้เรียนได้รับในการฟังเพื่อความเข้าใจควรเป็นข้อมูลที่ผู้เรียนสนใจ มิฉะนั้นข้อมูลนั้นจะไม่มีความหมาย ผู้เรียนจะรู้สึกเบื่อหน่าย ในทางตรงกันข้ามเมื่อผู้เรียนมีความสนใจข้อมูลที่ได้ฟังแล้ว แต่ถ้าข้อมูลที่ได้รับไม่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เพราะความรู้ที่จำกัดแล้ว ผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการปรับภาษาให้ง่าย

สตีเฟน ดี คราเชน และ ดี เทอร์เรลล์ (Stephen D. Krashen and D. Terrell, 1983: 24) ได้กล่าวถึงภาษาของผู้สอน (Teacher Talk) ว่าภาษาที่ผู้สอนใช้ในห้องเรียนสำหรับการจัดการในห้องเรียน และการสอนนั้น เป็นภาษาที่ปรับให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และมีแรงจูงใจจากความต้องการในการสื่อสาร

นอกจากนี้ไมเคิล รอสท์ (Michael Rost, 1990: 161) ได้กล่าวถึง การปรับภาษาให้ง่ายในการเรียนการสอนภาษาว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงข้อความเพื่อที่จะทำให้ ข้อมูลของภาษา มีความเหมาะสมสำหรับความสามารถของผู้เรียนที่จะเข้าใจความหมายได้

อลัน เมท์ฟอร์ด และ แครก เชาครอน (Alan Mountford, 1975: 6 และ Craig Chaudron, 1983: 438) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการปรับภาษาให้ง่ายไว้ สอดคล้องกันว่า การปรับภาษาให้ง่ายทำให้ผู้เรียนรับรู้ และมีความเข้าใจเพิ่มขึ้น

เอ็ม พี เวสต์ (M. P. West อ้างถึงใน Suphat Sukamolson, 1986 : 38) กล่าวถึงประโยชน์ของการปรับภาษาให้ง่ายไว้ 4 ประการ คือ

1. เพื่อประโยชน์ในการฝึก
2. เพื่อทบทวนคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้แล้ว
3. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกำลังใจและเห็นคุณค่าของข้อความนั้น ๆ

จุดมุ่งหมายทั้ง 4 ข้อนี้ สุวัฒน์ สุขมอลสันต์ ได้กล่าวว่า "ตรงกับกฎเกณฑ์ ตามหลักจิตวิทยา 4 ข้อ คือ กฎของการฝึก กฎของการเสริมแรง กฎของผล และกฎของรางวัล" ทั้งนี้ สุวัฒน์ สุขมอลสันต์ (Suphat Sukamolson, 1986: 39) ได้ให้ทัศนะว่า ในการปรับภาษา ให้ง่ายผู้ปรับภาษาควรคำนึงถึง องค์ประกอบ 4 ประการ คือ จุดประสงค์ของผู้ปรับภาษา ให้ง่าย ผู้รับสาร เนื้อหาที่จะปรับภาษาให้ง่าย และวิธีการปรับภาษาให้ง่าย

1. จุดประสงค์ของผู้ปรับภาษาให้ง่าย ผู้ปรับภาษาให้ง่ายต้องพิจารณา ว่าจุดประสงค์เพื่อให้ผู้รับสารได้รับข้อมูล (Information) หรือเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) ถ้าต้องการให้ได้รับข้อมูล อาจจะมีคำศัพท์เฉพาะหรือคำศัพท์กึ่งเฉพาะ และมีประโยคซับซ้อนได้ แต่ถ้าต้องการให้ผู้รับสารได้รับเพื่อความเข้าใจ ข้อความนั้นต้องมี คำศัพท์ธรรมดา และใช้โครงสร้างประโยคอย่างง่าย ๆ

2. ผู้รับสาร ผู้ปรับภาษาให้ง่ายควรจะต้องรู้เกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้รับสารว่าได้เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้ว ผู้ปรับภาษาควรจะต้องระมัดระวังการเชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิม กับข้อมูลใหม่

3. เนื้อหาที่จะปรับภาษาให้ง่าย ควรเป็นเนื้อหาที่ยากเกินไปสำหรับ

ผู้เรียน

4. วิธีการปรับภาษาให้ง่าย ผู้ปรับภาษาสามารถปรับคำศัพท์ โครงสร้าง

และ รูปแบบ

วิธีการปรับคำศัพท์ เช่น ใช้คำศัพท์ง่ายแทนคำศัพท์ยาก การขยายความ คำศัพท์ การอธิบายสำนวน การลดคำที่ไม่จำเป็น การแปล การหลีกเลี่ยง การซ้อนคำศัพท์ การใช้คำเหมือน การอธิบายด้วยเครื่องหมายวงเล็บ หรือการเติมคำใหม่

วิธีการปรับด้านโครงสร้างของประโยค เช่น การใช้ประโยค ใจความเดียว (Simple Sentences) แทนประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) การลดประโยคที่ไม่จำเป็น การเพิ่มประโยคใหม่ การลดประโยคย่อยที่ไม่จำเป็น หรือการเขียน ประโยคใหม่ด้วยการเปลี่ยนแปลงบางส่วน

วิธีการปรับรูปแบบ เช่น การเติมคำสัมพันธ์ความ การให้คำจำกัดความ การสรุป การอธิบาย การอ้างอิง หรือการลดคำสัมพันธ์ความ

จะเห็นได้ว่าการปรับภาษาให้ง่ายมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของข้อความที่ได้ยินยิ่งขึ้น ทั้งผู้สอนสามารถปรับภาษาเพื่อให้ข้อมูลเป็นข้อมูลที่มีความหมาย ซึ่งในการปรับภาษา ผู้ปรับภาษาสามารถปรับด้านคำศัพท์ ด้านโครงสร้างของประโยค และด้านรูปแบบ ในการปรับภาษาดังกล่าว จะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ฮาร์โรลด์ เอส เมดเสน และ โดแนลด์ เจ โบเวน (Harold S. Madsen and Donald J. Bowen, 1978: 158-159) ได้กล่าวถึง การปรับภาษาให้ง่ายในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศว่า การลดความยาวของประโยคเดี่ยว และ ประโยคขยาย หรือใช้การซ้ำความช่วยเหลือในการปรับภาษาทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของข้อมูลได้ดีขึ้น ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของราอูล เคอร์แวนเตส และ เกลน เกนเนอร์ (Roul Cervantes and Glenn Gainer, 1992: 769) ที่ได้สรุปจากการทำวิจัยว่า การปรับภาษาให้ง่ายโดยการปรับข้อมูลที่มี

โครงสร้างของประโยคซับซ้อนให้เป็นข้อมูลที่มีโครงสร้างของประโยคที่ไม่ซับซ้อน และให้มีการซ้ำความจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

2.1 การปรับภาษาแบบใช้โครงสร้างของประโยคที่ไม่ซับซ้อน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง การปรับภาษาแบบใช้โครงสร้างของประโยคที่ไม่ซับซ้อน สรุปได้ดังนี้

ไมเคิล เอ ลูคัส (Michael A. Lucas, 1991: 244)

ได้สรุปแนวทางในการปรับภาษาให้ง่ายแบบใช้โครงสร้างของประโยคที่ไม่ซับซ้อนว่ามี 2 วิธีการ คือ การปรับภาษาตามความรู้สึกของผู้รับภาษา และการปรับภาษาอย่างเป็นระบบ

1. แนวทางการปรับภาษาตามความรู้สึกของผู้รับภาษา

(The Guided Feel Approach) มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้รับภาษาจะศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับ รายละเอียด ใจความสำคัญ และลักษณะนิสัยของตัวละคร

1.2 ผู้รับภาษาเขียนข้อความของเรื่องด้วยตนเอง

1.3 ผู้รับภาษาศึกษาข้อความ 2-3 ครั้ง โดยพิจารณา

ความยากของโครงสร้าง ความยาวของประโยค จำนวนของข้อมูล และระดับความสามารถของผู้ฟัง

1.4 ผู้รับภาษานำข้อความที่ปรับภาษาแล้วมาเทียบเคียงกับข้อความเดิม เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้ตามแบบต้นฉบับเดิม

ปัญหาของแนวทางการปรับภาษาลักษณะนี้ คือ ถ้าผู้รับภาษาไม่มีความรู้ในเรื่องโครงสร้างภาษาเพียงพอ ข้อความที่ปรับภาษาจะไม่ใช้ลักษณะการปรับภาษาให้ง่ายที่คำนึงถึงความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก แต่จะเป็นการปรับภาษาโดยการเขียนข้อความขึ้นใหม่ เพื่อทำให้เนื้อความง่ายขึ้น

2. แนวทางการปรับภาษาอย่างเป็นระบบ (The Systematic Approach) เป็นการใช้โครงสร้างทางภาษาโดยคำนึงถึงไวยากรณ์พื้นฐานของประโยค และความสัมพันธ์ของประโยค ลูคัส ได้เสนอกะบวนกรปรับภาษาอย่างเป็นระบบไว้ 3 แบบ คือ การแทนที่ การละ และการเพิ่มเติม

การแทนที่ (Replacement) หมายถึง กระบวนการปรับ
ภาษาโดยใช้โครงสร้างง่าย ๆ แทนโครงสร้างที่ซับซ้อน เช่น

ประโยค ...doing things in the dark which frightened him ...
ในประโยคย่อย "Relative clause" ...which frightened him ... สามารถ
ปรับภาษาให้ผู้ฟังเข้าใจโดยใช้การแทนที่ ว่า ... doing frightening things in
the dark ...

การละ (Omission) และการเพิ่มเติม (Addition)
เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องด้านความหมาย รูปแบบภาษา และโครงสร้างทางไวยากรณ์ ทั้งนี้
ผู้ปรับภาษาต้องประเมินความสำคัญของความหมายของข้อความ และบทบาทของตัวสัมพันธ์ความของ
แต่ละข้อมูล

แนวทางการปรับภาษาอย่างเป็นระบบ เช่น

ข้อความเดิม:

(1) In the private editorial office of the principal newspaper in a great colonial city two men were talking. (2) They were both young. (3) The stouter of the two, fair, and with more of an urban look about him, was the editor and part-owner of the important Newspaper.

(4) The other's name was Renouard. (5) That he was exercised in his mind about something was evident on his bronzed face. (6) He was a lean, lounging, active man. (7) The journalist continued the conversation.

เมื่อใช้การลดข้อความ (Reduction) ซึ่งเป็นการลดโครงสร้างที่ไม่จำเป็น
และเก็บไว้แต่ข้อมูลที่มีใจความหลัก ๆ ดังนี้

(1) Two men were talking. (2) They were young. (3) The stouter of the two was the editor and part-owner of the newspaper.

(4) The other's name was Renouard. (5) That he was exercised was evident. (6) He was a man. (7) The journalist continued the conversation.

เมื่อใช้การเก็บใจความสำคัญ (Restoration) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลสำคัญ ๆ และขยายข้อความที่จำเป็น จะได้ข้อความดังนี้

(1) In the private editorial office of the principal newspaper in a great colonial city two men were talking. (2) They were young. (3) The stouter of the two was the editor and part-owner of the newspaper.

(4) The other's name was Renouard. (5) That he was exercised in his mind about something was evident on his bronzed face. (6) He was a lean, lounging, active man. (7) The journalist continued the conversation.

เมื่อใช้การปรับภาษาให้ง่ายโดยการละ และการแทนที่รวมเข้าด้วยกัน จะได้ข้อความดังนี้

(1) In the editor's private office of the main newspaper in a colonial city, two men were talking. (2) They were young. (3) The fatter man was the editor.

(4) The name of the other man was Renouard. (5) It showed on his face that he was worried. (6) He was a thin, relaxed, active man. (7) The editor continued the conversation.

นอกจากนี้ ราอูล เควร์วานเตส และ เกลน เกนเนอร์ (Raoul Cervantes and Glenn Gainer, 1992: 767) ได้กล่าวถึง การปรับภาษาแบบใช้โครงสร้างของประโยคที่ไม่ซับซ้อนว่า เป็นการลดส่วนขยายของประโยคให้มีอุปสรรคน้อยที่สุด

เพราะการปรับภาษาโดยการลดความซับซ้อนทางด้านโครงสร้างจากประโยคที่เป็นประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) ให้เป็นประโยคเดี่ยว (Simple Sentences) การลดความซับซ้อนของอนุประโยคต่าง ๆ (Subordinate Clauses) จะช่วยให้ผู้ฟังที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Nonnative Listeners) เข้าใจข้อมูลทางภาษาได้ ซึ่ง ฮาร์โรลด์ เอส เมดเสน และ โดแนลด์ เจ โบเวน (Harold S. Madsen and Donald J. Bowen, 1978: 160) ได้ยกตัวอย่างวิธีการปรับภาษาอย่างเป็นระบบ ไว้ดังนี้

ประโยคเดิม She knows when he's leaving or she knows he's leaving at 6:15.

เมื่อปรับภาษาโดยการลดส่วนขยายเป็น

He's leaving at 6:15. And she knows it.

ประโยคเดิม Whoever it was you promised to meet called an hour ago to find out where you are.

เมื่อปรับภาษาโดยการลดส่วนขยายเป็น

A girl called you an hour ago. You had promised to meet her. She wondered where you were.

การปรับภาษาแบบใช้โครงสร้างของประโยคที่ไม่ซับซ้อน เป็นแนวทางหนึ่งในวิธีการเรียนการสอนภาษา อีกทั้งยังเป็นกลวิธีในการเรียนรู้ภาษาเพื่อจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ข้อมูลมีความหมายสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาที่จำกัด โดยที่ผู้สอนสามารถใช้ในการแทนที่ การละ การเพิ่มเติม และการลดส่วนขยายของอนุประโยคที่มีความซับซ้อนให้เป็นประโยคเดี่ยว

2.2 การปรับภาษาแบบใช้การซ้ำความ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง การปรับภาษาแบบใช้การซ้ำความ

สรุปได้ดังนี้

ไมเคิล เฮช ลอง (Michael H. Long, 1981: 5082-A) ได้ศึกษาข้อมูลในการเรียนรู้ภาษาที่สองพบว่า ผู้ฟังพูดตรวจสอบความเข้าใจ และตรวจสอบเพื่อยืนยันโดยการพูดซ้ำคำพูดของตนเอง พูดซ้ำคำพูดของผู้อื่นเพื่อการขยายความมากที่สุด

ราอูล เซอร์แวนเตส (Raoul Cervantes, 1983 อ้างถึงใน Raoul Cervantes and Glenn Gainer, 1992: 767) ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การซ้ำความว่า การซ้ำความเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

เดอโบราห์ แทนเนน (Deborah Tannen, 1989: 46) กล่าวว่า "การซ้ำความ เป็นหัวใจของภาษา (The Heart of Language) และเป็นกลวิธีทางภาษาที่มีประโยชน์วิธีการหนึ่ง เป็นกลวิธีที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างอัตโนมัติ และมีประโยชน์ในการฟังเพื่อความเข้าใจ"

การซ้ำความ (Repetition) จึงมีความสำคัญสำหรับทักษะการฟังในส่วนของการรับข้อมูลเพื่อความเข้าใจ ในการรับข้อมูลไว้ในความทรงจำระยะสั้น (Short-term Memory) และการเลือกใจความสำคัญของข้อมูลที่ผู้ฟังได้รับ (Diana S. Natalico, 1979: 68 และ Mary Finocchiaro, 1989: 96) วิธีการซ้ำความ เป็นวิธีการที่ใช้กับการฝึกทักษะการพูด (Oral Skill) ในการฝึกรูปแบบของประโยคโดยการฝึกซ้ำ (Repetition Drill) แต่เนื่องจากทักษะการฟังจะควบคู่ไปกับทักษะการพูด และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการฟังเพื่อให้ผู้ฟังรับข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น (William F. Mackey, 1974: 257) การซ้ำความจึงมีประโยชน์ในการฟังเพื่อความเข้าใจ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึง รูปแบบในการซ้ำความไว้สรุปได้ดังนี้

วิลเลียม เอฟ แมคเคย์ (William F. Mackey, 1974: 257-260) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการซ้ำความว่ามี 4 แบบ คือ การซ้ำความเดิม การเพิ่มเติมข้อความ การใช้รูปแบบต่างกัน และการซ้ำความแบบใช้งานได้

1. การซ้ำความเดิม (Rote) เป็นรูปแบบการซ้ำความที่ใช้รูปแบบ คำ วลี ประโยค และโครงสร้างทางไวยากรณ์เดิม การซ้ำความในลักษณะนี้จะใช้ใน

การฝึก (Drill) บทสนทนา หรือบทเพลง

2. การเพิ่มเติมข้อความ (Incremental) เป็นรูปแบบการข้อความที่ผู้พูดจะเติมข้อมูล เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เมื่อผู้ฟังได้ยินประโยค It's warm. It's warm here. การข้อความในลักษณะนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังสังเกตลักษณะโครงสร้างของประโยคที่ยาวขึ้น แล้ววิเคราะห์โครงสร้างเป็นสำคัญ

3. การใช้รูปแบบต่างกัน (Variational) เป็นรูปแบบการข้อความที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังมีการตอบสนองกลับ โดยการเปลี่ยนลักษณะโครงสร้างของประโยค

4. การข้อความแบบใช้งานได้ (Operational) เป็นรูปแบบการข้อความในรูปลักษณะคำถาม คำตอบ ในบทสนทนา และถ้าเป็นเรื่องเล่า หรือการบรรยาย (Narration or Description) จะมีการข้อความที่เป็นใจความสำคัญ

อลัน มาเลย์ (Alan Maley, 1993: 2-3) ได้กล่าวถึง การข้อความว่า ในชีวิตประจำวันบุคคลจะให้การข้อความในบทสนทนา เพื่อทำให้ความหมายของข้อความชัดเจนขึ้น และยังเป็นเสมือนตัวเชื่อมระหว่างข้อมูลของผู้พูด และผู้ฟัง ตัวอย่าง เช่น ในบทสนทนา

A: But I come from Munich.

B: Ooh! She comes from Munich.

A: Yes. I come from Munich.

B: Oh well. Nudge-nudge, wink-wink. Say no more.

She comes from Munich!

A: Munich eh? Oh well, that tells us all about you!

B: Yes. Now I know a lot more about you than I did before I knew you came from Munich ...

ฮาร์โรลด์ เอส เมดเสน และ โดแนลด์ เจ โบเวน

(Harold S. Madsen and Donald J. Bowen, 1978: 160-165) และเทเรซา พิศา,

ริชาร์ด ยัง และ แคททารีน คอฟตี (Teresa Pica, Richard Young and Catherine Doughty, 1987: 737-738) ได้กล่าวถึงการซ้ำความที่มีประสิทธิภาพในการฟังเพื่อความเข้าใจ ภาษาต่างประเทศไว้สอดคล้องกันว่า เป็นการซ้ำความในคำสำคัญ ๆ (Key Words) หรือให้มีการซ้ำความวลี และประโยคที่มีความซับซ้อน ตัวอย่างเช่น ข้อความเดิม

Place the two mushrooms with the three yellow dots in that grass patch, down toward the road.

เมื่อใช้การปรับภาษาแบบการซ้ำความ คำานามที่สำคัญ จะได้ข้อความดังนี้

Take the two mushrooms with the three yellow dots. Put the two mushrooms on the grass. Put the two mushrooms on the grass near the road.

หรือ เมื่อข้อความเดิม

The milk in this pail will provide me with cream, which I will make into butter.

เมื่อใช้การปรับภาษาแบบการซ้ำความ ประโยคที่ซับซ้อน จะได้ข้อความดังนี้

The milk in this pail will provide me with cream, which I will make into butter, which I will make into butter.

นอกจากนี้ แครก เช้าครอน (Craig Chaudron, 1983: 437-458) ยังได้กล่าวถึง การซ้ำความว่า การซ้ำความส่งผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของการซ้ำคำานาม (Noun Topic) สามารถทำให้ผู้ฟังระลึกใจความสำคัญจากข้อมูลที่ได้ยินมากที่สุด

จากความสำคัญของการซ้ำความ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ การให้ข้อมูลในการฟังในลักษณะของการซ้ำความ คำานาม วลี หรือประโยคที่มีความซับซ้อน ส่อมส่งผลในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

พื้นความรู้เดิม

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับ อิทธิพลของพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ เป็นที่ยอมรับกันมากและเป็นที่น่าสนใจศึกษากันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากการฟังเป็นกระบวนการที่มีความหมายซึ่งมีโครงสร้างจากพื้นความรู้เดิมเป็นสำคัญ พื้นความรู้เดิมจึงเป็นเสมือนแหล่งข้อมูลสำคัญในด้านความเข้าใจ ถ้าไม่มีพื้นความรู้เดิมจะเป็นอุปสรรคในการฟังเพื่อความเข้าใจ (Barbara C. Schmidt-Rinehart, 1994: 179) แนวคิดเกี่ยวกับพื้นความรู้เดิมนั้น นักจิตวิทยาชื่อ เฟรดเดอริก ซี บาร์ทเลทท์ (Frederick C. Bartlett, 1932 อ้างถึงใน John M. Swales, 1990: 83) เป็นผู้นำเสนอทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีพื้นความรู้เดิม (Schema Theory) โดยได้ทำการทดลองศึกษาค้นคว้าด้วยการเล่านิทานเกี่ยวกับความเชื่อแปลก ๆ ของชาวอเมริกันอินเดีย เรื่อง "Apache" ให้นักศึกษาชาวอังกฤษกลุ่มหนึ่งฟัง เมื่อฟังจบแล้วนักศึกษากลุ่มนั้นต้องเล่านิทานเรื่องนั้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า นักศึกษาเหล่านั้นเล่านิทาน โดยพยายามปรับและตีความนิทานเรื่อง "Apache" ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความรู้วัฒนธรรม ประสบการณ์เดิมที่ตนเองมีอยู่มากที่สุด บาร์ทเลทท์จึงได้สรุปผลการทดลอง และเสนอเป็นทฤษฎีพื้นความรู้เดิมว่า "โครงสร้างของความคิดในสมองซึ่งมีการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ในความทรงจำ ข้อมูลเหล่านั้นจะมีประโยชน์ในการคาดคะเน ทำนาย หรือตีความข้อมูลใหม่ ปรับข้อมูลใหม่ให้เข้ากับข้อมูลเดิมที่มี แล้วเก็บข้อมูลนั้นไว้ใช้ต่อไป" (John M. Swales, 1990: 84) ตามทฤษฎีพื้นความรู้เดิม ความรู้ทั้งหมดจะอยู่ในลักษณะรวมกันเป็นหน่วย (Unit) หรือเป็นช่องเก็บข้อมูล (Slot) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันกับข้อมูลใหม่ เมื่อผู้ฟังได้รับข้อมูลทางภาษาใหม่จะใช้หน่วยความจำที่เกี่ยวกับพื้นความรู้เดิมมาพิจารณาถึงความจำเป็นในการนำพื้นความรู้เดิมมาใช้ และวิธีการนำพื้นความรู้เดิมมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมที่สุด (Paul Markham and Michael Latham, 1987: 157-158)

จากแนวความคิดเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นความรู้เดิมของบาร์ทเลทท์ ทำให้นักการศึกษาหลายคนได้ศึกษาเกี่ยวกับ พื้นความรู้เดิม แต่เรียกชื่อต่าง ๆ กันเช่น

ความรู้เดิม (Background Knowledge) (J.B. Hilton, 1974: 90-91; Patricia L. Carrell, 1983: 183; Eddie Williams, 1989: 7 และ Gillian

Brown et al., 1984: 40-41)

พินความรู้เดิม (Prior Knowledge) (Joseph W. Alba and Lynn Hasher, 1983: 203-231; Richard C. Anderson and Alice Davison, 1988: 43-45; John M. Swales, 1990: 83-84 และ Chung Shing Chiang and Patricia Dunkel, 1992: 345-368)

โครงสร้างความรู้ (Schemata) (Federick C. Bartlett, 1932 และ David E. Rumelhart, 1983: 2-3)

ความรู้ต้นฉบับ (Scripts) (Jack C. Richards, 1983: 222-223)

ความรู้ทั่วไป (World Knowledge, Real World Knowledge or Knowledge of the World) (Eddie Williams, 1984: 7; Donna Reseigh Long, 1989: 32-38; Michael Rost, 1991: 19-20)

1. ความหมายของพินความรู้เดิม

จากการศึกษา และค้นคว้าเกี่ยวกับพินความรู้เดิม อาจสรุปแนวคิดของ นักการศึกษา นักจิตวิทยา และ นักภาษาศาสตร์หลายท่าน เกี่ยวกับความหมายของ พินความรู้เดิมได้ ดังนี้

ยู เนสเซอร์ (U. Neisser, 1976: 54) กล่าวว่า "พินความรู้เดิมเป็นส่วนหนึ่งของวงจรการรับรู้ เป็นประสาทสัมผัสภายในของผู้รับข้อมูล ซึ่งประสบการณ์เป็นส่วนสำคัญในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพินความรู้เดิม"

เดวิด อี รูเมลฮาร์ท (David E. Rumelhart, 1983: 2-3) ได้ให้ความหมายของพินความรู้เดิมว่า หมายถึง "โครงสร้างข้อมูลที่ให้แทนความหมายของแนวคิด กว้าง ๆ ที่สะสมไว้ในความทรงจำ ข้อมูลที่สะสมไว้อาจเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งของ สถานการณ์ ทั่ว ๆ ไป เหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ การกระทำ หรือลำดับการกระทำ ความคิดเหล่านั้นจะมีความสัมพันธ์กันและนำไปสู่ความเข้าใจ"

เอ็ดดี้ วิลเลียมส์ (Eddie Williams, 1984: 7) กล่าวว่า "พินความรู้เดิม หมายถึง ความรู้โดยทั่ว ๆ ไปทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่ มิใช่ครอบคลุมเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น"

ริชาร์ด ซี แอนเดอร์สัน และ เดวิด พี เพียร์สัน (Richard C. Anderson and David P. Pearson, 1984: 259) กล่าวถึงความหมายของพินความรู้เดิมว่า หมายถึง โครงสร้างทางความคิดแบบนามธรรม (Abstract Knowledge Structure) ซึ่งรวมเอา ความรู้โดยสรุปเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของเรื่องและสาระต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน

โทมัส จี ดีวาธ (Thomas G. Devine, 1986: 25) มีความคิดเห็นว่า พินความรู้เดิมหมายถึงความรู้ทั่ว ๆ ไป ซึ่งบุคคลสะสมไว้ในหน่วยความจำ เป็นข้อมูลความคิด การรับรู้ มโนทัศน์ การแก้ปัญหา และอารมณ์ ซึ่งพินความรู้เดิมนี้ จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เด็กมักจะมีพินความรู้เดิมน้อยกว่าผู้ใหญ่ และบุคคลในวัยเดียวกันอาจมีพินความรู้เดิมในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตของแต่ละบุคคล

แอน แอนเดอร์สัน และ โทนี ลินช์ (Anne Anderson and Tony Lynch, 1988: 14) ได้กล่าวถึงความหมายของพินความรู้เดิมไว้สอดคล้องกับ แอนเดอร์สัน และ เพียร์สัน ว่า พินความรู้เดิมเป็นโครงสร้างทางด้านความคิด ประกอบด้วยความรู้ ความทรงจำ และ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทำให้สามารถรวมข้อมูลที่ได้สะสมไว้แล้วกับข้อมูลใหม่ที่ได้เรียนรู้จน เกิดความเข้าใจ

ดอนนา รีเซ ลอง (Donna Reseigh Long, 1989: 34) มีความคิดเห็นว่า พินความรู้เดิม หมายถึงความรู้ที่สะสมจากประสบการณ์ และสามารถทำให้แต่ละบุคคลมีความคิดในการอ้างอิง และคิดข้อมูลที่คาดหวังไว้ล่วงหน้า

นอกจากนี้ เวย์ ซอเซอร์ (Wayne Sawyer, 1989: 176) ได้สรุป ความหมายของพินความรู้เดิมว่า นอกจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลแล้ว พินความรู้เดิมเป็นข้อมูล

ทางจิตใจ ในการค้นหาความหมาย เป็นการสะสมสิ่งที่ได้เรียนรู้แล้วให้มีประโยชน์ (A Repertoire of Useful Schemata) สำหรับทำความเข้าใจข้อมูลใหม่

จากความหมายของ ^๕พินความรู้เดิมดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ^๕พินความรู้เดิม หมายถึง โครงสร้างทางความรู้ ความคิด หรือข้อมูลทั่ว ๆ ไปที่บุคคลเก็บสะสมไว้ในวงจรของการรับรู้ ความทรงจำจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ผ่านมา ความรู้เหล่านี้จะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อความเข้าใจข้อมูลใหม่ โดยนำเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ เรื่องราว การกระทำ ลำดับการกระทำ ไปสัมพันธ์กับข้อมูลใหม่จนเกิดความเข้าใจข้อมูลใหม่ที่ได้รับ

2. ^๕พินความรู้เดิมกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

แต่เดิมแนวความคิดเรื่องทฤษฎี^๕พินความรู้เดิมนี้มีบทบาทสำคัญเฉพาะใน

กระบวนการของการอ่านเพื่อความเข้าใจ แต่มีนักการศึกษาหลายท่านให้แนวคิดที่ว่า ทฤษฎี^๕พินความรู้เดิมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ (David P. Pearson and Linda Fielding, 1982: 624 และ Donna Reseigh Long, 1989: 33) ทั้งนี้เพราะ การฟังมีความสำคัญควบคู่ไปกับการอ่าน กระบวนการในการรับสารของการฟังกับการอ่านมีลำดับขั้นตอนที่คล้ายกัน การฟังเริ่มจากการได้ยิน ส่วนการอ่านเริ่มที่การเห็นตัวอักษร ลำดับขั้นต่อไปจะมีลักษณะเหมือนกันคือ การแปลความหมาย การอ่านต้องแปลความหมายของตัวอักษร ส่วนการฟังต้องแปลความหมายของเสียง และต่อจากนั้น ทั้งการฟังและการอ่านจะต้องมีความเข้าใจ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง การฟังและการอ่านต้องการความเข้าใจเป็นสำคัญ เพราะจะทำให้สื่อสารกันได้ตรงตามจุดประสงค์ และความเข้าใจยังเป็น ^๕พื้นฐานที่จะทำให้เกิดความสามารถในการฟัง และการอ่านในระดับสูงขึ้น แต่การฟังแตกต่างจากการอ่าน เพราะการฟังเมื่อผ่านไปแล้วยังไม่สามารถจะกลับมาฟังใหม่ได้อีก จึงอาจกล่าวได้ว่า ^๕พินความรู้เดิม (Prior Knowledge or Background Knowledge) มีบทบาทและมีผลอย่างมากในเรื่องการฟังเพื่อความเข้าใจ เพราะผู้ฟังต้องทำความเข้าใจความหมายของคำพูด ซึ่งต้องใช้พินความรู้เดิมทั้งหมด ทั้งด้านคำ วลี ประโยค มาผสมผสานกันให้สอดคล้องกับข้อมูลใหม่

ในการฟังมิได้มีความหมายเพียงแค่การได้ยินเท่านั้น แต่จะหมายถึงการได้ยินอย่างรู้เรื่องด้วย เช่น เมื่อได้ยินเสียงเครื่องดนตรีจะต้องสามารถบอกได้ว่าเป็นเสียงรณงค์ จักรยานยนต์ เรือยนต์ หรือเสียงเครื่องดนตรีชนิดใด โดยใช้ประสบการณ์หรือพื้นฐานความรู้เดิมที่เคยมีมาประกอบ พร้อมทั้งการวิเคราะห์ความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงของเสียงที่เคยได้ยินมาก่อนกับเสียงที่ได้ยินขณะนั้น หากเคยได้ยินเสียงเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ มากมาแล้ว ก็จะสามารถตอบได้ถูกต้องว่าเสียงเครื่องดนตรีที่ได้อินนั้นเป็นเครื่องดนตรีชนิดใด การฟังเรื่องของผู้ฟังมีพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวข้องกับอยู่แล้ว จะช่วยให้สามารถติดตามประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นของผู้พูดได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังมีพื้นฐานความรู้เดิมที่แตกต่างกันย่อมทำให้ผู้ฟังมีแนวโน้มที่จะไม่เข้าใจความหมายของข้อมูลมากขึ้น ดังนั้นในการเรียนการสอน ถ้าผู้เรียนได้อ่าน (หนังสือ วารสาร) ได้ฟัง (เทป วิทยุ) หรือได้ดู (วิดีโอ คีวีทัศน์ โทรทัศน์) ในเรื่องที่ทราบว่าครูจะบรรยายล่วงหน้าก่อนการเข้าฟังการบรรยายในห้องเรียน จะช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ฟังได้อย่างแจ่มชัด จับประเด็นสำคัญได้อย่างรวดเร็ว สามารถซักถามถึงรายละเอียดสำคัญที่ครูอาจข้ามไปหรือเป็นสิ่งที่ตนเองยังไม่เข้าใจให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ความเข้าใจในเรื่องรานั้น ๆ มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น (Patricia L. Carrell and Joan C. Eisterhold, 1983: 553-554 และ ทิพย์วัลย์ คุลยะสุข, 2535: 32-35)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการนำทฤษฎีพื้นฐานความรู้เดิมมาใช้ในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศไว้ สรุปได้ดังนี้

แพทริเซีย แอล คาร์เรลล์ และ โจน ซี ไอส์เตอร์โฮลด์ (Patricia L. Carrell and Joan C. Eisterhold, 1983: 553-569) ได้อธิบายว่าตามทฤษฎีพื้นฐานความรู้เดิมนั้น ถือว่าทั้งผู้ฟัง และผู้พูดต่างมีพื้นฐานความรู้เดิม (Prior Knowledge) เป็นส่วนสำคัญ ทฤษฎีนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า ความรู้และความจำของมนุษย์ก่อรูปร่างขึ้นในลักษณะของโครงสร้างที่มีรูปแบบออกมาเป็นคำพูด (Utterance) เมื่อผู้พูด (Speaker) ถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น คำพูดนั้นจึงเป็นตัวแทนของพื้นฐานความรู้เดิมของผู้พูดเอง ถ้าพื้นฐานความรู้เดิมของผู้ฟังและผู้พูดแตกต่างกันมาก ผู้ฟังก็จะมีแนวโน้มที่ไม่เข้าใจในเรื่องที่ตนฟัง คาร์เรลล์ และ ไอส์เตอร์โฮลด์ ได้แบ่งพื้นฐานความรู้เดิม ออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. ^{ผู้}พินความรู้เดิมเกี่ยวกับรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างของข้อความในลักษณะต่าง ๆ เช่น ข้อความที่ให้ความรู้เชิงสาธกโวหาร (Expository) นิทาน นิยาย บทความทางวิทยาศาสตร์ ถ้าผู้ฟังมีความรู้ลึกไวต่อลักษณะโครงสร้างของข้อความและรู้จักใช้ ^{ผู้}พินความรู้เดิมเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ในขณะที่ฟัง จะช่วยได้อย่างมากในด้านความเข้าใจ และความทรงจำลักษณะโครงสร้างของข้อความของเรื่องต่าง ๆ จะแตกต่างกันออกไป และมักมีลักษณะโครงสร้างของข้อความเฉพาะแต่ละชนิด เช่น นิทานหรือเรื่องสั้นก็จะมีโครงสร้างเป็นฉาก (Setting) การเริ่มเรื่อง (Beginning) ลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง (Development) และตอนจบ

2. ^{ผู้}พินความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหา หมายถึง ^{ผู้}พินความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหา ของเรื่องในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น เศรษฐศาสตร์ การแพทย์ ชุมกิจ หรือประวัติศาสตร์ เป็นต้น ^{ผู้}พินที่มี ^{ผู้}พินความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหาจะรับเรื่องได้เร็วกว่า ^{ผู้}พินที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ความรู้ทาง ^{ผู้}เนื้อหาเหล่านั้นมาก่อน

นอกจากนี้ แอล ไทเลอร์ และ ยู เฟลันเฟลคเตอร์ (L. Tyler and U. Frauenfelder, 1987 อ้างถึงใน Michael Rost, 1990: 47) ได้แบ่ง ^{ผู้}พินความรู้เดิมเป็น 2 ประเภทคือ

1. ^{ผู้}พินความรู้เดิมด้านโครงสร้างประโยค เป็นความรู้ที่เป็นผลจากการรวมตัวกันของระบบภาษา ได้แก่ ระดับของเสียง หน่วยเสียง วลี คำพูด ประโยค และข้อความ ทั้งนี้แม้ว่าระดับโครงสร้างประโยคแต่ละระดับของข้อมูลจะแตกต่างกัน แต่จุดมุ่งหมายของ ^{ผู้}พินจะคล้ายคลึงกัน คือ การหาความหมายของข้อมูลนั้น โดยการใช้บริบทของข้อมูลนั้น ๆ
2. ^{ผู้}พินความรู้เดิมที่ไม่เกี่ยวกับโครงสร้างประโยค เป็น ^{ผู้}พินความรู้เดิมทั่วไป (Knowledge of the World) ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของผู้ฟังแต่ละคน

ดังนั้นหาก ^{ผู้}พินไม่มี ^{ผู้}พินความรู้เดิมที่เหมาะสม ไม่ว่าจะ เป็น ^{ผู้}พินความรู้เดิมประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือทั้งสองประเภทดังกล่าว ก็จะทำให้ ^{ผู้}พินไม่สามารถเข้าใจข้อมูลที่กำลังฟังอยู่ได้ ดังที่ พอล มาร์คแฮม และ ไมเคิล ลาแธม (Paul Markham and Michael Latham, 1987: 158-159) กล่าวถึง การฟังเพื่อความเข้าใจว่า เกิดจากการปฏิสัมพันธ์

ระหว่างความรู้ 2 ด้าน คือ

1. ความรู้ด้านโครงสร้างของเนื้อหา (The Structure and Content of the Material) ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ด้านอักษร เสียง ความหมาย โครงสร้าง รูปแบบภาษา และข้อมูลเฉพาะเรื่อง

2. ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ (Background Experience) การที่ผู้ฟังประสบปัญหาในการฟังเพื่อความเข้าใจ อาจไม่ได้เป็นเพราะผู้ฟังขาดความรู้ด้านคำศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นเพราะขาดความรู้ที่เป็นประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังก็ได้

กล่าวโดยสรุป พื้นความรู้เดิมของผู้ฟังเป็นความรู้เดิมที่ผู้ฟังมีสะสมอยู่ก่อนแล้ว โดยได้จากประสบการณ์ของผู้ฟังเอง ไม่ว่าจะพื้นความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับตัวภาษา หรือ พื้นความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ผู้ฟังจะนำพื้นความรู้เดิมที่ผู้ฟังมีอยู่แล้วมาเชื่อมโยงให้เข้ากับ ข้อมูลใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่ฟังได้ถูกต้อง

พื้นความรู้เดิมจึงมีอิทธิพลต่อความเข้าใจ ดังที่ โจเซฟ ดับบลิว เอลบา และ ลินน์ ฮาเชอร์ (Joseph W. Alba and Lynn Hasher, 1983: 203-231) ได้ศึกษา แนวความคิดเห็นต่าง ๆ ที่สนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับ โครงสร้างความรู้เดิม ว่าพื้นความรู้เดิม มีอิทธิพลต่อความเข้าใจ (Comprehension) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเข้ารหัสข้อมูล (Encoding) การเก็บรหัส (Storage) และการดึงข้อมูลออกมาใช้ (Retrieval) นอกจากนี้พื้นความรู้เดิมยังเป็นองค์ประกอบสำคัญทำให้เกิดกระบวนการเข้ารหัส 4 แบบ คือ

1. การเลือก (Selection) เป็นกระบวนการเลือกข้อมูลเพียงบางส่วน จากข้อมูลที่เป็นสิ่งเร้าทั้งหมดเพื่อเก็บไว้ในความทรงจำ โดยข้อมูลที่ถูกลำเลียงจะได้รับการคัดเลือก เข้าไปเก็บไว้ในความทรงจำหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ 3 ประการ คือ

- 1.1 การมีพื้นความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- 1.2 การกระตุ้นพื้นความรู้เดิมให้เข้ากับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ
- 1.3 ความสำคัญของข้อมูลใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นความรู้เดิม

2. การสรุป (Abstraction) เป็นกระบวนการเก็บจำความหมายของข้อมูลโดยปราศจากการอ้างอิงรูปแบบข้อมูลเดิม (Original Forms) หรือรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูล เช่น รูปแบบของคำ ประโยค และเนื้อหา รายละเอียดจะถูกตัดทิ้งไป เมื่อข้อมูลที่ถูกรวบรวมเก็บจำเข้าไปใหม่จะสอดคล้องกับพื้นความรู้เดิม

3. การตีความ (Interpretation) เป็นกระบวนการที่พื้นความรู้เดิม (Prior Knowledge) ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ถูกนำมาสร้างขึ้นมาใหม่ เพื่อช่วยให้เกิดการเข้าใจความ การตีความจะขึ้นอยู่กับพื้นความรู้เดิมของผู้ฟังที่มีอยู่ ซึ่งในเรื่องนี้ อาร์ เจ แฮร์ริส และ จี อี โมนาโค (R J. Harris and G E. Monaco, 1978: 1-22) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การตีความจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการต่าง ๆ 2 กระบวนการ คือ

3.1 การนำไปใช้ในเชิงที่เป็นจริง (Pragmatic Application) หมายถึง บุคคลจะแปลงข้อมูลที่ได้รับไปในรูปแบบที่ตนเองคาดว่าน่าจะเป็นตามที่เคยมีประสบการณ์ ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการตีความข้อมูลใหม่ที่ผิดไปจากความหมายของข้อความเดิม ดังตัวอย่าง การทดลองของแฮร์ริส และโมนาโค ที่ได้เสนอคำพูดในประโยคที่หนึ่ง แต่บุคคลมักจะระลึกในรูปแบบของประโยคที่สอง ดังนี้

เสนอ 1. The frightened farmer was able to raise chickens.

ระลึก 2. The frightened farmer raised chickens.

ถ้าเสนอให้ฟังข้อมูลคำพูดในประโยคที่สาม บุคคลมักจะระลึกถึง

ประโยคที่สี่ ดังนี้

เสนอ 3. The paratrooper leaped out of the door.

ระลึก 4. The paratrooper jumped out of the plane.

ถ้าเสนอให้ฟังข้อมูลคำพูดในประโยคที่ห้า บุคคลมักจะระลึกถึงประโยค

ที่หก ดังนี้

เสนอ 5. The housewife spoke to the manager about the increased meat prices.

ระลึก 6. The housewife complained to the manager about the increased meat prices.

3.2 การสรุปอ้างอิง (Inference) หมายถึง การทำความเข้าใจ ข้อมูลใหม่ซึ่งผู้ฟังจะต้องนำพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ไปใช้ในการอ้างอิง หรือคาดพิงเพื่อทำให้ข้อมูลใหม่ มีความหมาย โดยอาจใช้การอนุมาน หรือการอ้างอิง อย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ลักษณะ คือ การทำความเข้าใจให้ชัดเจน (Concretize Vague Information) การเติมข้อมูลเข้าไปใน ส่วนของรายละเอียดที่ขาดไป (Fill in Missing Detail) หรือ การทำให้ข้อมูลที่ซับซ้อน ง่ายขึ้น (Simplify Complex Information) ซึ่งการอ้างอิงจะนำไปสู่การทํานายผลที่จะ ตามมาของข้อมูลที่ผู้ฟังได้ฟัง

4. การบูรณาการ (Integration) หมายถึง กระบวนการสร้างรูปแบบ ของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับพื้นฐานความรู้เดิมขึ้นมาใหม่ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ 3 กระบวนการดังกล่าวข้างต้น แต่กระบวนการบูรณาการที่เกิดขึ้นในขั้นของการจำนี้มี 2 ลักษณะที่ แตกต่าง คือ

4.1 การก่อรูปพื้นฐานความรู้เดิม (Schema Formation) เกิดขึ้นเมื่อ ข้อมูลของความรู้ใหม่ได้ก่อรูปขึ้นจากข้อมูลที่ผู้ฟังได้รับในขณะนั้น ตัวอย่าง เช่น ประโยคที่ผู้ฟังได้รับ อาจจะมีอยู่ในรูปประโยคง่าย ๆ เช่น "A is taller than B; B is taller than C; D is shorter than C." แล้วผู้ฟังเรียงลำดับความสัมพันธ์ของความสูงของบุคคลเหล่านั้นใหม่ ในลักษณะเช่นผู้ฟังจะใช้ กระบวนการบูรณาการเป็นการพิจารณาไปสู่ความต้องการข้อมูลดังกล่าว ว่า "A is the tallest." เป็นต้น

4.2 การปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานความรู้เดิม (Schema Modification) การบูรณาการจะเกิดขึ้นเมื่อข้อมูลใหม่ถูกนำเสนอเข้ามาในหัวข้อที่ผู้ฟังได้มีข้อมูล อยู่ก่อนแล้ว การระลึถึงข้อมูลใหม่หลังจากถูกนำเสนอแล้วนั้นบางครั้งไม่ดีพอ และในลักษณะเดียวกัน ก็จะทำให้เกิดการก้าวก้าวยกกัน (Intrusion) ระหว่างโครงสร้างพื้นฐานความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ ซึ่ง ในกรณีนี้ผู้ฟังต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างเดิมของตนก่อนที่จะรับรองข้อมูลใหม่

ฌอง เอ็ม แมนด์เลอร์ (Jean M. Mandler, 1983: 109-113) ได้ กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิมที่บุคคลมีอยู่ กับข้อมูลใหม่ที่บุคคลรับเข้ามาไว้ 4 ประการ คือ

1. การเก็บใจความสำคัญ เป็นกระบวนการที่เพิ่มความรู้เดิมมีบทบาทสำคัญ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจข้อมูลโดยเป็นตัวชี้้นำในการตัดสินใจว่าควรจะต้องจดจำอะไรบ้างในข้อความนั้น หรือควรจดจำใจความสำคัญ (Main Idea) อะไรบ้าง แมนด์เลอร์ กล่าวว่า "บุคคลที่มีเพิ่มความรู้เดิมน้อย จะต้องใช้ความพยายามในการจำ แต่ถ้าบุคคลมีเพิ่มความรู้เดิมอยู่แล้ว บุคคลจะค้นหาความเหมาะสมในการคัดเลือกข้อมูล ใจความสำคัญ โดยไม่สนใจต่อรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้อง"

2. การคาดคะเน เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับการเก็บใจความสำคัญ เพิ่มความรู้เดิมมีบทบาทในการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อจดจำข้อมูลข่าวสารจากความจำระยะสั้นไปไว้ในความจำระยะยาวในรูปของความเข้าใจหรือสิ่งที่มีความหมาย และนำข้อมูลออกมาใช้ (Retrieving) ผู้ฟังจะใช้เพิ่มความรู้เดิมในการคาดคะเนว่า จะเกิดอะไรขึ้น เกิดขึ้นอย่างไร ดังนั้นรายละเอียดต่าง ๆ จึงมีความสำคัญต่อทุกความหมาย

3. การนำข้อมูลออกมาใช้ เป็นกระบวนการที่ความสามารถในการตีความขึ้นอยู่กับเพิ่มความรู้เดิมของบุคคลที่มีมากหรือน้อยแตกต่างกัน และมีผลทำให้ความสามารถในการจดจำแตกต่างกันไป บุคคลจะนำข้อมูลที่เก็บสะสมไว้ในความจำระยะยาวออกมาใช้ โดยนำไปประมวลกับข้อมูลใหม่

4. การสร้างข้อมูล เป็นกระบวนการที่เพิ่มความรู้เดิมมีบทบาทสำคัญ สำหรับการสร้างความจำ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการคาดคะเน ถ้าบุคคลไม่สามารถนำข้อมูลออกมาใช้ได้ จะใช้การคาดคะเน และสร้างกลไกที่สมเหตุสมผล เป็นกลไกธรรมชาติ (Natural or Incidental) แม้ว่าบางครั้งจะผิดไปบ้างเพื่อช่วยในการตีความข้อมูล

ไมเคิล รอสท์ (Michael Rost, 1991: 19-20) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับประโยชน์ของเพิ่มความรู้เดิมตามทฤษฎีเพิ่มความรู้เดิมว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการฟังเพื่อความเข้าใจ ซึ่งใกล้เคียงกับ แนวความคิดของ โจเซฟ ดับบลิว เอลบา และ ลินท์ ฮาเชอร์ (Joseph W. Alba and Lynn Hasher, 1983: 203) ที่ว่า โครงสร้างที่คุ้นเคยก่อให้เกิดการระลึกได้ด้านความหมายของข้อความ เพิ่มความรู้เดิมจะสัมพันธ์กับข้อมูลใหม่ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งใน 4 วิธีดังต่อไปนี้

1. การสรุปความคิด (Concept Abstraction) เป็นแนวทางที่เพิ่มความรู้เดิมในแต่ละคนจะถูกจัดไว้ ตามรายละเอียด และชนิดที่ต่างกันตามลำดับ เพื่อนำมา

ใช้ในการฟังเพื่อความเข้าใจข้อความนั้น ๆ

2. การยกตัวอย่าง (Instantiation) เป็นแนวทางที่ผู้ฟังนำความรู้เดิมที่มีบทบาทในการตีความ โดยการนำพินความรู้เดิมที่มีอยู่คัดลอก (Copy) หรือใส่ลงในข้อมูลใหม่ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการฟัง หรืออีกนัยหนึ่ง การยกตัวอย่าง หมายถึง กระบวนการในการค้นหาวิธีการตีความข้อมูลที่ได้ฟัง เพื่อจะทำการบูรณาการข้อมูลใหม่กับพินความรู้เดิมที่มีอยู่ (Prior Existing Knowledge) เมื่อข้อมูลใหม่รวมกับข้อมูลเดิมแล้ว ผู้ฟังก็เก็บข้อมูล หรือความทรงจำในส่วนของพินความรู้เดิมต่อไป เพื่อนำไปใช้ใหม่เมื่อได้รับฟังข้อมูลอีกครั้งหนึ่งต่อไป (Paul Markham and Michael Latham, 1987: 157-158)

3. การทำนาย (Prediction) เป็นแนวทางที่ผู้ฟังนำพินความรู้เดิมมาใช้เป็นตัวทำนายความหมายของข้อความให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น

4. การอนุมาน (Induction) เป็นแนวทางที่ผู้ฟังใช้ความคิดจากข้อมูลต่าง ๆ และพินความรู้เดิมมาเป็นตัวอย่างสรุปอ้างอิงถึงความคิดของข้อมูลใหม่ที่ได้รับ

นอกจากนี้ คาร์เรน แดงเจโล บรอมเลย์ (Karen D'Angelo Bromley, 1992: 122) ได้เสนอรูปแบบในการนำพินความรู้เดิมออกมาใช้ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการประมวลความจากล่างไปสลับ (Bottom-up Model) และรูปแบบการประมวลความจากบนลงมาล่าง (Top-down Model)

1. รูปแบบการประมวลความจากล่างไปสลับ เป็นกระบวนการที่ผู้ฟังใช้ข้อมูลจากข้อความที่ได้ยินส่งไปยังสมองเพื่อนำประสบการณ์เดิมมาใช้ ผู้ฟังจะแยกแยะคำในประโยคเพื่อหาความหมายซึ่งเป็นการเน้นองค์ประกอบของภาษา

2. รูปแบบการประมวลความจากบนลงมาล่าง เป็นกระบวนการที่สมองสั่งงานเพื่อหาพินความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ยิน โดยผู้ฟังจะคัดเลือกสาระข้อความเฉพาะคำสำคัญที่ให้ความหมายเท่านั้น

ดังนั้นพินความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังจึงมีความสำคัญในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ผู้ฟังจะเรียนรู้ และตีความข้อมูลที่ได้รับฟัง โดยใช้กระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ การคัดเลือก (Selection) การสรุป (Abstraction) และการบูรณาการ

(Integration) การคัดเลือกเป็นกระบวนการแรกเพื่อจะรับกระบวนการสรุปซึ่งกระบวนการสรุปเป็นการตัดข้อมูลบางส่วนทิ้งไปคงเหลือไว้แต่ส่วนที่มีความสำคัญ ผู้ฟังจะใช้การจับใจความสำคัญ การคาดคะเน การตีความ หรือการอนุมาน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิมเป็นตัวชี้หน้าให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของข้อมูลใหม่ และการบูรณาการ เป็นการสร้างลักษณะตัวแทนทั้งหมด (Holistic Representation) ของส่วนที่เหลือจากกระบวนการคัดเลือก และการสรุปความคิด ซึ่งส่วนที่เหลือนี้มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ในความจำ และนำไปสู่การสร้างความหมายของข้อมูลใหม่ที่ผู้ฟังได้รับ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา และค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของข้อความ และพื้นฐานความรู้เดิมที่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ไม่พบว่าม้งงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องนี้โดยตรง แต่มีงานวิจัยซึ่งศึกษาเกี่ยวข้องกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ดังนี้ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถ หรือความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของข้อความ และพื้นฐานความรู้เดิม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรและผลของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการสอนการฟังภาษาอังกฤษ ดังจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถหรือความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ

วิไลวรรณ วรณวิสุทธิ์ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประจำจังหวัดร้อยเอ็ด" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประจำจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 221 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบ 1 ชุด จำนวน 50 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยการวัดทักษะการฟัง 4 ตอน คือ การเก็บใจความสำคัญของข้อความ ความเข้าใจข้อความ ความเข้าใจคำบอกเล่าเพื่อเก็บรายละเอียด และการถ่ายทอดข้อความต่อได้ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานการวัดผลของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเกณฑ์ในการวัดผล ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีความสามารถในการฟังเพื่อ

การสื่อสารอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน เมื่อพิจารณาทุกทักษะ คือได้คะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 55.20 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในการฟังเพื่อถ่ายทอดข้อความ และในด้านความเข้าใจข้อความสำคัญของข้อความอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน และอ่อนมากตามลำดับ

นอกจากนั้นได้มีการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในท้องที่การศึกษา 1-3 กรุงเทพมหานคร จำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละท้องที่การศึกษามีดังนี้

ท้องที่การศึกษา 1 จำนวน 421 คน

ท้องที่การศึกษา 2 จำนวน 318 คน

ท้องที่การศึกษา 3 จำนวน 315 คน

ผู้วิจัย 3 คนได้ร่วมกันสร้างแบบสอบถามจำนวน 50 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ความเข้าใจในการตอบคำถาม ความเข้าใจข้อความ ความเข้าใจบทสนทนา และความเข้าใจเรื่องราว ผลการวิจัยของผู้วิจัยทั้ง 3 คน มีดังนี้

รังสิต เอียงราช (2527) ได้ทำการวิจัยในท้องที่การศึกษา 1 พบว่านักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน โดยความเข้าใจในการตอบคำถาม ความเข้าใจข้อความ และความเข้าใจบทสนทนาอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน ส่วนความเข้าใจเรื่องราวจะอยู่ในระดับเกือบพอใช้ และนักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารในแต่ละระดับชั้นดังนี้ คือ ชั้นการถ่ายโอนและชั้นการวิเคราะห์วิจารณ์อยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน และ ชั้นการสื่อสารอยู่ในระดับเกือบพอใช้ และพบว่านักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

ลำควน ทองพรหม (2527) ได้ทำการวิจัยในท้องที่การศึกษา 2 แต่ใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (0) ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และมีคะแนนเฉลี่ยของแต่ละระดับชั้นเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ

ระดับการถ่ายโอน ระดับการสื่อสาร และระดับการวิเคราะห์วิจารณ์ และพบว่านักเรียนมีปัญหา ด้านการฟังภาษาอังกฤษในทุกระดับการฟัง

จรรยา มโนรส (2527) ได้ทำการวิจัยในท้องที่การศึกษา 3 พบว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับ 6 คือ พอใช้ เมื่อแยกตามระดับชั้นพบว่า ชั้นการถ่ายโอน และชั้นการสื่อสารอยู่ในระดับ 6 ชั้นการวิเคราะห์วิจารณ์อยู่ในระดับ 5 คือ เกือบพอใช้ เมื่อจำแนกตามชนิดของการฟัง ปรากฏว่า ความเข้าใจในการตอบคำถาม ความเข้าใจบทสนทนาสั้น ๆ มีปัญหาน้อยกว่าการเข้าใจข้อความ และนักเรียนมีปัญหาด้านการฟังภาษาอังกฤษในทุกระดับการฟัง

ชลาลัย คงแก้ว (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจำจังหวัดในเขตการศึกษา 9" กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประจำจังหวัด ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสาร จำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ความเข้าใจข้อความสั้น ๆ ความเข้าใจเรื่องสั้น ความเข้าใจบทสนทนา ความเข้าใจข้อความทางโทรศัพท์ โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับของกระทรวงศึกษาธิการในการประเมินผล ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ (0) เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้น พบว่า นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เพียง 1 ชั้น คือ ชั้นการถ่ายทอดข้อความซึ่งอยู่ในระดับ 2 คือ ปานกลาง ความเข้าใจในข้อความ อยู่ในระดับ 1 คือ ค่อนข้างอ่อน ส่วนชั้นการจับใจความสำคัญของข้อความ ชั้นการวิเคราะห์วิจารณ์ และชั้นการเก็บรายละเอียดจากการบอกเล่า อยู่ในระดับ 0 คือ อ่อนมาก

สุภา บุตรนาค (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ท้องที่การศึกษา 4 กรุงเทพมหานคร" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 241 คน จากโรงเรียนในท้องที่การศึกษา 4 กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบ

สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสาร เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ 1) ความเข้าใจการตอบคำถาม 2) ความเข้าใจข้อความ 3) ความเข้าใจบทสนทนา และ 4) ความเข้าใจเรื่องราวสั้น ๆ เกณฑ์สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสาร คือ ร้อยละ 60 ผลการวิจัยสรุปได้ว่านักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในด้านการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง สมรรถวิสัยด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนแต่ละโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ทเมธีสา เลิศฉาย (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถวิสัยด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสะเดา "ชรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์" อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ โรงเรียนสะเดา "ชรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์" อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย แบ่งออกเป็น 8 ตอน ตอนละ 9 ข้อ รวม 72 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 9 ของทุกตอนจะเป็นคำถามที่มีตัวเลือกให้นักเรียนเลือกตอบ คำถามมี 9 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ของการสนทนา (Setting)
2. หัวข้อสนทนา (Topic)
3. จุดประสงค์ของการสนทนา (Function)
4. รูปแบบของภาษาที่นิยมใช้ในแต่ละสถานการณ์ (Modality)
5. การคาดคะเนจุดมุ่งหมายของการสนทนา (Pre-supposition)
6. บทบาทของคู่สนทนา (Role)
7. ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการสนทนา (Formality)
8. สถานะทางสังคมของคู่สนทนา (Status)
9. อารมณ์ของคู่สนทนา (Mood)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ โรงเรียนสะเดา "ชรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์" อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีสมรรถวิสัยด้าน

การฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับอ่อนมาก หรือยังใช้ประโยชน์ไม่ได้ คือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับร้อยละ 36.06 (ระดับ 0) ไม่ถึงเกณฑ์ 60% ที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามลักษณะหัวข้อแต่ละประเภท ปรากฏว่า สมรรถวิสัยด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในลักษณะสำคัญของการสื่อสารประเภทที่ 1 สถานที่ของการสนทนา (Setting) ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แต่ในลักษณะสำคัญของการสื่อสารประเภทที่ 2 - ประเภทที่ 9 คือ หัวข้อสนทนา (Topic) จุดประสงค์ของการสนทนา (Function) รูปแบบของภาษาที่นิยมใช้ในแต่ละสถานการณ์ (Modality) การคาดคะเนจุดมุ่งหมายของการสนทนา (Pre-supposition) บทบาทของคู่สนทนา (Role) ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการสนทนา (Formality) สถานะทางสังคมของคู่สนทนา (Status) และอารมณ์ของคู่สนทนา (Mood) ไม่ถึงเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คืออยู่ในระดับอ่อนมาก (ระดับ 0)

กมลทิพย์ เสวตมาลย์ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั่วประเทศ จำนวน 1,440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 100 ข้อ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 5 ระดับของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของระดับทักษะกลไก และระดับความรู้ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของระดับทักษะกลไก ระดับความรู้ และระดับถ่ายโอน และคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นจะเรียงตามระดับชั้นโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนาวิรัตน์ พงษ์เกษมพรกุล (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 (อ.411) ถึงวิชาภาษาอังกฤษ 6 (อ.616)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั่วประเทศ จำนวน 1,380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 150 ข้อ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์ปลายทาง การเรียนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เนื้อหาที่ปรากฏในแบบเรียน และการจัดระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ 5 ระดับ ระดับละ 30 ข้อ ได้แก่ ระดับกลไก ระดับความรู้ ระดับสื่อสาร ระดับวิพากษ์วิจารณ์ โดยสอดคล้องกับระดับการฟังภาษาต่างประเทศของ รีเบคคา เอ็ม วาเลตต์ และ เรอเน เอส ดิสสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นจะเรียงตามลำดับไปตามระดับชั้น โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ไม่ผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของทุกระดับการฟัง แสดงว่านักเรียนมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ และมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุกระดับการฟัง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของข้อความ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะของข้อความ กับ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ไม่พบว่าม้งานวิจัยใด ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่มีงานวิจัยด้านลักษณะของข้อความที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นทักษะรับสาร (Receptive Skill) เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอดังนี้

เฮวลักษณ์ ณ เชียงใหม่ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษที่ใช้ประโยคซับซ้อน กับข้อความที่ลดความซับซ้อน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อความ 2 ชุด ข้อความชุดที่ 1 เป็นข้อความที่ใช้ประโยคซับซ้อน (Complex Passages) จำนวน 5 ข้อความ ข้อความชุดที่ 2 เป็นข้อความที่ลดความซับซ้อน

(Less-complex Passages) เป็นข้อความชุดเดียวกับข้อความชุดแรกแต่ลดความซับซ้อนลงให้มีความเดียว ผู้วิจัยแบ่งตัวอย่างประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูง กับกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำ จากนั้นผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็น 2 กลุ่มย่อย ให้กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกลุ่มที่ 1 ทำแบบทดสอบที่มีข้อความซึ่งใช้ประโยคซับซ้อน กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูงกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านต่ำกลุ่มที่ 2 ทำแบบทดสอบที่มีข้อความที่ลดความซับซ้อน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คะแนนความเข้าใจในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษที่ใช้ประโยคซับซ้อน และข้อความที่ลดความซับซ้อนของนักศึกษากลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คะแนนความเข้าใจในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษที่ใช้ประโยคซับซ้อน และข้อความที่ลดความซับซ้อนของนักศึกษากลุ่มสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และคะแนนความเข้าใจในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษที่ใช้ประโยคซับซ้อน และข้อความที่ลดความซับซ้อนของนักศึกษากลุ่มต่ำ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพินความรู้เดิม

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับพินความรู้เดิมที่มีต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ไม่พบว่าม้งานวิจัยใด ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่มีงานวิจัยด้านพินความรู้เดิมที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ที่เป็นทักษะรับสาร (Receptive Skill) เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอ ดังนี้

รุ่งนภา นุตราวศ์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับพินความรู้ในเรื่องที่อ่าน และมีความสนใจในหัวเรื่องที่แตกต่างกัน" ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 64 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบ 3 ฉบับ คือ

1. แบบวัดความสนใจในหัวเรื่อง จำนวน 10 หัวเรื่อง เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 10 สเกล

2. แบบสอบวัดพินความรู้เดิม เป็นแบบสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

3. แบบสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบปรนัย 4

ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรทำแบบสอบวัดความสนใจ และแบบสอบวัดพินความรู้เดิม หลังจากนั้นอ่านเนื้อเรื่อง 4 เรื่องที่แตกต่างกันไปตามระดับพินความรู้ และความสนใจในหัวเรื่องของแต่ละคน พร้อมทั้งทำแบบสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับพินความรู้เดิมสูง แตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องของนักเรียนที่มีระดับพินความรู้เดิมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความเข้าใจในการอ่านเรื่องของนักเรียนที่มีระดับความสนใจในหัวเรื่องสูง แตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องของนักเรียนที่มีระดับความสนใจในหัวเรื่องต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพินความรู้เดิมในเรื่องที่อ่าน และความสนใจในหัวเรื่องต่อความเข้าใจในการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แวววิภา ภักดีอาษา (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกภาษาอังกฤษของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ และพินความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน" ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกภาษาอังกฤษของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จำนวน 124 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 31 คน ดังนี้

1. กลุ่มที่มีพินความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านมาก และมีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง
2. กลุ่มที่มีพินความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านน้อย แต่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง
3. กลุ่มที่มีพินความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านมาก แต่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง
4. กลุ่มที่มีพินความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านน้อย แต่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง

การแบ่งกลุ่มใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่จะให้อ่าน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม นักศึกษาทุกกลุ่มดังกล่าวทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และนำคะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง และปานกลางมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านมากและน้อยมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านกับความสามารถทางภาษาอังกฤษต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรและผลของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง มีดังนี้

ศรีธนา ศรีวิชัย (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 481 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 50 ข้อ เป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 51 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ แบบสอบถามมีสาระเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ 3 ด้าน คือ

1) ตัวแปรในด้านผู้ฟัง ได้แก่ ความรู้ และความเข้าใจในด้านภาษา ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้ฟัง ความสามารถในการใช้กลวิธีในการฟัง ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาถิ่น (Dialect) ของภาษาเป้าหมาย ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาท่าทาง (Kinesics)

ของชนชาติเจ้าของภาษา ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทำเนียบภาษา (Speech Registers) การใช้เวลาในการฝึกฝนทักษะการฟัง ทักษะการที่มีต่อตัวผู้พูด ทักษะการที่มีต่อสิ่งที่ฟัง ความตั้งใจและความมีส่วนร่วมในการฟัง และสุขภาพทางร่างกายของผู้ฟัง

2) ตัวแปรในด้านผู้พูด ได้แก่ ชนชาติของผู้พูด เพศของผู้พูด การใช้คำศัพท์และสำนวนของผู้พูด ความซับซ้อนของประโยค การใช้คำอ้างอิง การใช้คำเชื่อมต่าง ๆ การเรียงลำดับเนื้อหาในการพูด ความดังของเสียงพูด อัตราความเร็วในการพูด การใช้ท่วงทำนองเสียง การลงจังหวะวรรคตอนในการพูด ช่วงจังหวะในการพูด บุคลิกลักษณะ กริยาท่าทางและการใช้สายตาประกอบการพูดของผู้พูด และจำนวนของผู้พูดในการพูดแต่ละครั้ง

3) ตัวแปรในด้านสภาพแวดล้อมในการฟัง ได้แก่ ด้านบทเรียน เช่น ความสมจริง (Authenticity) ของบทเรียน ความยากง่ายของบทเรียน ความหลากหลายของบทเรียน และการเรียบเรียงเนื้อหาในบทเรียน ด้านกิจกรรมการฟัง เช่น ความเหมาะสมของผู้เรียน ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความยากง่ายของกิจกรรม และความหลากหลายของกิจกรรม ด้านการใช้สื่อ หรือวัสดุอุปกรณ์ในชั้นเรียน เช่น ความเหมาะสมในการใช้กับผู้เรียน ความสมจริง (Authenticity) ของสื่อ และคุณภาพ ด้านการสนับสนุนจากบิดามารดาเกี่ยวกับอุปกรณ์การฟัง ด้านโอกาสในการพบปะหรือสนทนากับเจ้าของภาษา และด้านบริบทของการฟัง

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษในด้านตัวผู้ฟัง ด้านตัวผู้พูด และด้านสภาพแวดล้อมในการฟัง อยู่ในระดับมากถึง 3 ด้าน และเมื่อพิจารณาโดยรวม การรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูงและต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูง และต่ำ มีการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรในด้านตัวผู้ฟังแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรในด้านตัวผู้พูด และด้านสภาพแวดล้อมในการฟังที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษนั้น นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการทดลองสอนทักษะการฟัง มีดังนี้

ชนิดา อินทรวิสุต (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การทดลองการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้การอ่านเป็นตัวเสริมแรง" ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็น

นักเรียนชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน 100 คน ผู้วิจัยได้ทำการทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยมีการอ่านเป็นตัวเสริมแรง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยไม่มีการอ่านเป็นตัวเสริมแรง ผลการวิจัยพบว่า การสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยมีการอ่านเป็นตัวเสริมแรง สามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการฟังได้ดีกว่าการฝึกทักษะการฟังโดยไม่มีการอ่านเป็นตัวเสริมแรง

วราพันธ์ สุว่างเนตร (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการทดลองสอนทักษะความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้เทปโทรทัศน์ร่วมกับเทปบันทึกเสียง เปรียบเทียบกับการใช้เทปบันทึกเสียงแต่เพียงอย่างเดียว" ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 21 คน กลุ่มหนึ่งผู้วิจัยสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ร่วมกับเทปบันทึกเสียง อีกกลุ่มหนึ่งผู้วิจัยสอนโดยใช้เทปบันทึกเสียงเพียงอย่างเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ เป็นข้อสอบมาตรฐานของสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการฟังก่อนเรียน และหลังเรียน การทดลองสอนใช้เวลา 36 คาบ ผลการทดลองปรากฏว่า การสอนทักษะการฟังโดยใช้เทปโทรทัศน์ประกอบด้วยเทปบันทึกเสียง มีความแตกต่างจากการสอนโดยใช้เทปบันทึกเสียงแต่เพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่า การสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ประกอบด้วยเทปบันทึกเสียงให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ทำให้ลดความตึงเครียดในการเรียน สร้างแรงจูงใจในการเรียนสูง และช่วยพัฒนาบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการเรียน

ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอนแบบการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการสอนทั้งชั้น" ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุครพิทธานุกูล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มทดลองเรียนโดยการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มควบคุมเรียนแบบทั้งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอนจำนวน 18 แผน และแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลัง การทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจของกลุ่มที่เรียน โดยวิธีการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน สูงกว่า กลุ่มที่เรียนแบบทั้งชั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เมื่อทดสอบโดยตรง และโดยอ้อม

ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเมื่อทดสอบโดยตรง และโดยอ้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในท้องที่การศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ท้องที่การศึกษา 1 จำนวน 320 คน

ท้องที่การศึกษา 2 จำนวน 370 คน

ท้องที่การศึกษา 6 จำนวน 324 คน

ท้องที่การศึกษา 7 จำนวน 277 คน

ท้องที่การศึกษา 8 จำนวน 316 คน

ผู้วิจัย 5 คน ได้สร้างแบบทดสอบขึ้นเพื่อใช้ในท้องที่การศึกษาที่ผู้วิจัยได้ไปทำการศึกษา 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษโดยตรง โดยที่นักเรียนจะได้ฟังเนื้อหาและคำถามจากเครื่องบันทึกเสียง และแบบทดสอบโดยอ้อมซึ่งมีเนื้อหาเดียวกับแบบทดสอบโดยตรง แต่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านเนื้อหาและคำถามจากแบบทดสอบเอง แบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 42 ข้อ

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

สุกร คงชนะ (2528) พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในท้องที่การศึกษา 1 อยู่ในระดับอ่อนมาก เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบโดยตรงและความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบโดยอ้อม คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลสอบจากแบบทดสอบโดยตรง

และแบบทดสอบโดยอ้อมของนักเรียนในท้องที่การศึกษา 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าแบบทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมวัดสมรรถนะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถนำมาใช้แทนกันได้

มัทนา มณีกุล (2528) พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมของนักเรียนในท้องที่การศึกษา 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แบบทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .56 ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

สมพร โปสียะคุปต์ (2528) พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมของนักเรียนในท้องที่การศึกษา 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบโดยตรงค่อนข้างอ่อน ส่วนความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบโดยอ้อมอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ คะแนนจากแบบทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โอริสา อู่อุคมสุข (2528) พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในท้องที่การศึกษา 7 เมื่อวัดโดยแบบทดสอบโดยตรงอยู่ในระดับอ่อนมาก แต่เมื่อวัดโดยแบบทดสอบโดยอ้อมอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนที่ได้จากการทดสอบโดยตรงและโดยอ้อม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนภา พุ่มพวง (2528) พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในท้องที่การศึกษา 8 อยู่ในระดับค่อนข้างอ่อนเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบโดยตรง และอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบโดยอ้อม ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษจากแบบทดสอบโดยตรงและโดยอ้อมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้

ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนจากการทดสอบโดยตรงและโดยอ้อม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .75

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการสอนการฟังภาษาอังกฤษ

สมบูรณ์ เจตน์จำลอง (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนฟังภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตจังหวัดชลบุรี" ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตจังหวัดชลบุรี จำนวน 207 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์ของครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอนฟังภาษาอังกฤษ ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้สอนฟังภาษาอังกฤษ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอนฟังภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรม และปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบและประเมินผลการฟังภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

- 1) ครูที่สอนภาษาอังกฤษส่วนมากมีปัญหาทางด้าน การฟังภาษาอังกฤษมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น ๆ ในขณะที่ศึกษาอยู่
- 2) ครูมากกว่าครึ่งหนึ่งของครูทั้งหมดไม่สนใจศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อนำมาตั้งจุดมุ่งหมายในการสอนฟังภาษาอังกฤษ และมีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายในหลักสูตร นำมาปฏิบัติได้ยาก ไม่มีคู่มือและเป็นภาระมาก
- 3) เนื้อหาที่ครูใช้ในการสอนฟังภาษาอังกฤษจะคำนึงถึงความสอดคล้องกับ เนื้อหาที่มีอยู่ในแบบเรียนเป็นหลัก ในการสอนภาษาอังกฤษครูจะเตรียมเนื้อหาในการสอนทักษะ การฟังโดยให้ความสำคัญน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น และมีความเห็นว่าเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสอนฟังภาษาอังกฤษในแบบเรียนไม่เพียงพอ
- 4) ในการสอนฟังภาษาอังกฤษครูจะใช้ภาษาไทยในการสอนมากกว่าใช้ ภาษาอังกฤษ และใช้เวลาในการสอนทักษะฟังน้อยกว่าทักษะอื่น ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษแต่ละครั้ง และเมื่อครูพูดภาษาอังกฤษครูตั้งจุดมุ่งหมายในการทดสอบไม่สอดคล้องกับการตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน จำนวนข้อสอบและคะแนนของทักษะฟังจะมีสัดส่วนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น ๆ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ สรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ค่อนข้างอ่อน และแบบทดสอบโดยตรงและแบบทดสอบโดยอ้อมที่สร้างขึ้น อาจนำมาใช้แทนกันได้ เนื่องจากแบบทดสอบทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับตัวแปรที่สำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง ได้แก่ ตัวแปรด้านผู้ฟัง ตัวแปรด้านผู้พูด และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม นักเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 3 ด้านในระดับมาก และการรับรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูงและต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้มีงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สรุปได้ว่า การสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้การอ่านเป็นตัวเสริมแรงให้ผลดีกว่า วิธีสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ไม่มีการอ่านเป็นตัวเสริมแรง การสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้การแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลให้ผลดีกว่าการเรียนแบบทั้งชั้น และการสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษแบบใช้เทปโทรทัศน์ร่วมกับเทปบันทึกเสียงให้ผลดีกว่าการสอนแบบใช้เทปบันทึกเสียงอย่างเดียว นอกจากนี้การใช้เทปโทรทัศน์ร่วมกับเทปบันทึกเสียงช่วยลดความตึงเครียด และสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ นอกจากนี้มีงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาการสอนการฟังภาษาอังกฤษ สรุปได้ว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนมากให้ความสำคัญกับทักษะการฟังน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น ๆ และมีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายในหลักสูตรนำมาปฏิบัติยาก เนื้อหาที่ครูใช้จะคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาที่มีอยู่เท่านั้น และในการทดสอบจำนวนข้อสอบ และคะแนนของทักษะการฟังมีสัดส่วนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น ๆ

งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของข้อความกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ไม่พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับทักษะการฟัง แต่มีงานวิจัยด้านลักษณะของข้อความที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นทักษะรับสารเหมือนกัน สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษจากข้อความที่ใช้ประโยคซับซ้อน และข้อความที่ลดความซับซ้อนของนักศึกษา กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเข้าใจในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษที่ใช้ประโยคซับซ้อน และข้อความที่ลดความซับซ้อนของนักศึกษากลุ่มสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเข้าใจในการอ่านข้อความภาษาอังกฤษ

ที่ใช้ประโยคซับซ้อน และข้อความที่ลดความซับซ้อนของนักศึกษากลุ่มต่ำ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ไม่พบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับทักษะการฟัง แต่มีงานวิจัยพื้นฐานความรู้เดิมที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นทักษะรับสารเหมือนกัน สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านสูง แตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านกับความสนใจในหัวเรื่องต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านกับความสามารถทางภาษาอังกฤษต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการค้นคว้าออกเป็น 3 หัวข้อ คือ งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางการฟังภาษาต่างประเทศ งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของข้อความที่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ และงานวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมที่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

1. งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางการฟังภาษาต่างประเทศ

เอิร์ล จุง เอล คู (Earl Juang-Ell Ku, 1982: 4800-A) ได้ศึกษาตัวแปรแทรกซ้อนในการทดสอบความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าความสามารถในการอ่านเป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวัดความเข้าใจในการฟัง เพราะข้อสอบแบบเลือกตอบเปิดโอกาสให้ผู้ฟังที่มีความสามารถในการอ่านทำคะแนนการฟังได้ดี เนื่องจากผู้ฟังสามารถมองเห็นความแตกต่างของตัวเลือก โดยอาศัยความรู้เรื่องโครงสร้าง คำศัพท์ และความหมายของข้อความ ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาชาวจีนจำนวน 150 คน ที่

ศึกษาในมหาวิทยาลัยอัลลินอนส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบการฟังชนิดถูก-ผิด ที่ดัดแปลงมาจากแบบสอบชนิดเลือกตอบของ Test of English as a Foreign Language (TOEFL) แล้วนำแบบทดสอบฉบับนี้กับแบบสอบชนิดเลือกตอบของ TOEFL ฉบับที่ไม่ได้ดัดแปลงมาทดสอบนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากร ผลปรากฏว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และ ความเข้าใจในการฟังจากแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีค่าเท่ากัน ผู้วิจัยยังสรุปว่า ตัวเลือกของแบบสอบ การฟังชนิดเลือกตอบมีประสิทธิภาพ ค่าอำนาจจำแนก ตลอดจนความยากมีค่ามากกว่าแบบสอบชนิด ถูก-ผิด

ดักลาส เอ็ดวิน เนย์มีเยอร์ (Douglas Edwin Neymeyer, 1983: 3575-A) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สอง ที่มีการฝึกการฟังอย่างเป็นระบบ โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากการสอบก่อนและหลังการเรียน ตัวอย่าง ประชากรเป็น นักศึกษาระดับกลางของมหาวิทยาลัยมินิโซตา ซึ่งได้รับการสอนด้วยวิธีการต่างกัน คือวิธีการสอนที่ใช้การฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension Approach) และ วิธีการสอนแบบวิธีเดิม (Traditional Approach) ที่มีวิธีการสอนทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ผู้วิจัยมีขั้นตอนการศึกษา 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยแบ่งตัวอย่างประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนโดยมีการฝึกการฟัง กลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ คือไม่มีการฝึกทักษะ การฟัง ใช้การเรียนการสอนแบบวิธีเดิมมีทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบ ผู้วิจัยใช้การทดสอบก่อนการสอน (Pretest) และ หลังการสอน (Posttest) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาเยอรมันของนักศึกษาในด้าน ไวยากรณ์ ความเข้าใจในการฟัง ความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถทางภาษาโดยรวม

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์คะแนน ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สองของ กลุ่มทดลองที่ผู้วิจัยใช้วิธีสอนแบบการฟังเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยใช้วิธีสอนแบบเดิม นอกจากนี้ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์จากการสอบก่อนการเรียนจากแบบทดสอบ 4 ชุด คือ ความสามารถ ทางไวยากรณ์ ความเข้าใจในการอ่าน ความเข้าใจในการฟัง และแบบสอบชนิดโคลซ์ คะแนนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลสัมฤทธิ์จากการสอบหลังการเรียน ปรากฏว่า

คะแนนการสอบจากแบบทดสอบ ความสามารถทางไวยากรณ์ ความเข้าใจในการอ่าน และ ความเข้าใจในการฟังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คะแนนจากแบบสอบชนิดโคลงของ นักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จูดี้ อาร์ลีน เวอร์นิก (Judy Arlene Vernick, 1985: 637-A) ได้ทำ การศึกษา ผลกระทบของการเพิ่มจำนวนคำพูดต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียน ระดับสูงที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็น นักศึกษา ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในระดับสูง (Advanced English Second Language Learners) ของมหาวิทยาลัยพิตส์เบิร์ก (Pittsburgh) จำนวน 34 คน โดยแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการเรียนแล้วพบว่า ความสามารถทางการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ ในการทดลอง ได้แก่ ข้อความที่มีอัตราความเร็วปกติ คือ 124 ถึง 145 คำต่อนาที และข้อความ ที่เพิ่มอัตราความเร็วดังนี้ 145 150 155 160 165 170 และ 175 คำต่อนาที ผู้วิจัยให้ กลุ่มทดลองฝึกการฟังข้อความที่เพิ่มจำนวนคำ ส่วนกลุ่มควบคุมฝึกการฟังด้วยอัตราความเร็วปกติ ทั้งสองกลุ่มใช้เวลาฝึก 4 วันต่อสัปดาห์ แล้วทำแบบฝึกหัดคั้งหนึ่ง ใช้เวลาฝึกทั้งหมด 1 เดือนกว่า ๗ หลังจากนั้นทำการทดสอบหลังการเรียน ผลปรากฏว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถ ในการฟังภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการฝึก ความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษโดยการเพิ่มจำนวนคำมากขึ้นจากอัตราปกติไม่มีผลกระทบต่อ ความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของผู้เรียนระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มทดลองก็ มีคะแนนความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

แคร์รีน มารี เฟย์เทิน (Carine Marie Feyten, 1991: 173-180) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟัง กับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และ ความคล่องแคล่วในการพูดภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทนเนสซีที่ เคยลงทะเบียนเรียนบทเรียนภาษาหลักสูตรระยะ เริ่ม และผ่านการทดสอบด้วยแบบทดสอบ ความสามารถทางการฟังของวัตสัน-บาร์คเคอร์ (The Watson-Barker Listening Test - WBLT) มาก่อนแล้วว่ามีความสามารถในการฟังใกล้เคียงกัน ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษา

ชาวสเปน 54 คน ชาวฝรั่งเศส 36 คน รวม 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการฟังของ วัตสัน-บาร์คเคอร์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วีดิทัศน์ (Video) ประกอบแบบทดสอบความสามารถทางภาษาต่างประเทศ และแบบทดสอบความคล่องแคล่วในการพูดภาษาต่างประเทศ โดยกลุ่มตัวอย่างชาวฝรั่งเศสทำแบบทดสอบภาษาสเปน และกลุ่มตัวอย่างชาวสเปนทำแบบทดสอบภาษาฝรั่งเศส ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการฟังมีความสัมพันธ์กับความคล่องแคล่วในการพูดภาษาต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะการฟังเป็นตัวแปรสำคัญในการทำนายความคล่องแคล่วของการใช้ภาษามากกว่าตัวแปรด้านอื่น คือ เพศ ระยะเวลาการเรียนรู้ภาษา และ การเกี่ยวข้องกับภาษา

2. งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของข้อความที่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

อิลลิน เค โบล (Eileen K. Blau, 1990: 746-753) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลของโครงสร้างของประโยคที่ฟัง อัตราความเร็วของการพูด และช่วงการหยุดที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เลือกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ของมหาวิทยาลัยในเปอร์โตริโก (Puerto Rico) จำนวน 100 คน และของมหาวิทยาลัยในโปแลนด์ (Poland) จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยทำการทดลอง 2 ครั้ง การทดลองครั้งที่ 1 ใช้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด การทดลองครั้งที่ 2 ใช้ตัวอย่างประชากรกลุ่มเดียวกันแต่ลดจำนวนลงโดยเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยในเปอร์โตริโก จำนวน 70 คน และของมหาวิทยาลัยในโปแลนด์ จำนวน 36 คน ในการทดลองครั้งที่ 1 กลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งเป็น 6 กลุ่มย่อย การทดลองครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย โดยทั้งสองครั้งแต่ละกลุ่มย่อยจะมีผู้เรียนที่มีความสามารถในการฟังหลายระดับคละกันตามผลการทดสอบความสามารถในการฟัง หลังจากฟังแถบบันทึกเสียงที่มีความแตกต่างกันในด้านความซับซ้อนของประโยค อัตราความเร็วของการพูด และช่วงการหยุด กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความเข้าใจในการฟัง ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีความสามารถในการฟังสูง และผู้เรียนที่มีความสามารถในการฟังต่ำแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีความสามารถในการฟังสูง คือช่วงการหยุด (Pauses) และ ตัวแปรที่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีความสามารถในการฟังต่ำ คือ อัตราความเร็วของการพูด (Speech) และช่วงการหยุด (Pauses) ส่วนความซับซ้อนของประโยคในข้อความที่ฟังไม่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังของผู้เรียนในทุกระดับความสามารถ

ราอูล เฮอร์แวนเตส และ เกลน เกนเนอร์ (Raoul Cervantes and Glenn Gainer, 1992: 767-770) ได้ทำการศึกษา ผลของการปรับโครงสร้างภาษาให้ง่าย และการซ้ำความ ที่มีต่อความเข้าใจในการฟัง ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็น นักศึกษา ญี่ปุ่นระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยฟูจิโมโตที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม สำหรับทำการทดลอง 2 ครั้ง การทดลองครั้งที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 เป็น นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 54 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน รวม 76 คน การทดลองครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 54 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 28 คน รวม 82 คน ให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มทำการทดสอบก่อนด้วยแบบทดสอบความสามารถในการฟังเพื่อ ความเข้าใจชุดเดียวกัน ผลปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถในการฟัง เพื่อความเข้าใจสูงกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้ง 2 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการทดลอง ครั้งที่ 1 คือ ข้อความสั้น ๆ 1 ข้อความที่มีลักษณะข้อความ 2 แบบ คือ ลักษณะที่ 1 ข้อความที่มี การปรับโครงสร้างภาษาให้มีความซับซ้อนน้อย (7.46 คำ ต่อ 1 T-unit และ 1.20 อนุประโยค ต่อ 1 T-unit) และข้อความลักษณะที่ 2 ข้อความที่ไม่มีการปรับโครงสร้างภาษาเป็นข้อความที่มี ความซับซ้อนมาก (14.19 คำ ต่อ 1 T-unit และ 2.49 อนุประโยค ต่อ 1 T-unit) ให้ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ฟังข้อความทั้ง 2 แบบ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 เป็น 2 กลุ่มย่อย ผลการทดลองปรากฏว่า ความเข้าใจในการฟังของนักศึกษาที่ฟังข้อความที่มีลักษณะต่างกัน แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่ฟังข้อความที่ปรับภาษาให้ง่ายด้วยประโยคที่มีความซับซ้อน น้อยกว่า ได้คะแนนสูงกว่านักศึกษาที่ฟังข้อความที่เป็นประโยคซับซ้อน (Complex Version) แต่ พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของข้อความและระดับความสามารถทางภาษา การทดลองครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย แล้วให้ฟังข้อความสั้น ๆ 1 ข้อความ แต่ละ กลุ่มฟังข้อความที่มีลักษณะแตกต่างกัน คือ ลักษณะข้อความแบบที่ 1 เป็นข้อความที่มีความซับซ้อนน้อย

(7.33 คำ ต่อ 1 T-unit และ 1.33 อนุประโยค ต่อ 1 T-unit) ลักษณะข้อความแบบที่ 2 เป็นข้อความที่มีความซับซ้อนมากกว่าลักษณะข้อความแบบที่ 1 (18.33 คำ ต่อ 1 T-unit และ 3 อนุประโยค ต่อ 1 T-unit) ลักษณะข้อความแบบที่ 3 เป็นข้อความที่เหมือนลักษณะที่ 2 แต่ให้มีการซ้ำความในแต่ละประโยค ผลการทดลองปรากฏว่า ความเข้าใจในการฟังของนักศึกษาที่ฟังข้อความที่มีลักษณะต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่ฟังข้อความแบบปรับโครงสร้างทางภาษาได้คะแนนสูงกว่านักศึกษาที่ฟังข้อความที่ซับซ้อนและมีการซ้ำความและนักศึกษาที่ฟังข้อความซับซ้อนแบบมีการซ้ำความ ได้คะแนนสูงกว่านักศึกษาที่ฟังข้อความที่มีการซับซ้อนแบบไม่มีการซ้ำความ อย่างมีนัยสำคัญ

3. งานวิจัยเกี่ยวกับพินความรู้เดิมที่มีต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

เกนเทอร์ มุลเลอร์ (Guenther Mueller, 1980: 335-340) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลของการให้ตัวนะในรูปแบบของปริบทที่ทำให้มองเห็นภาพ (Visual Contextual Cues) ที่มีต่อความเข้าใจในการฟัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาวเยอรมันที่เรียนอยู่ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความเข้าใจในการฟัง และบทเรียนการฟัง กลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้เรียนบทเรียนการฟังเดียวกันแต่ต่างกันตรงที่กลุ่มที่ 1 ให้ตัวนะในรูปของภาพวาดซึ่งเป็นปริบทของสิ่งที่ฟังก่อนฟังเนื้อหา กลุ่มที่ 2 ให้ตัวนะในรูปแบบเดียวกัน แต่ภายหลังจากการฟังเนื้อหา และกลุ่มที่ 3 ฟังเนื้อหาโดยไม่ให้ตัวนะหลังการฟัง ผลการวิจัยพบว่า การให้ตัวนะในรูปแบบของปริบทที่ทำให้มองเห็นภาพมีผลต่อความเข้าใจในการฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ได้รับตัวนะทั้งกลุ่มที่ได้รับก่อนการฟัง และกลุ่มที่ได้รับหลังการฟัง มีคะแนนความเข้าใจในการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับตัวนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่าคะแนนของกลุ่มที่ได้รับตัวนะก่อนการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับตัวนะหลังการฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พอล มาร์คแฮม และ ไมเคิล ลานทอม (Paul Markham and Michael Latham, 1987: 157-170) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของพื้นความรู้เดิมด้านศาสนาที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาของสถาบันสอนภาษาอังกฤษแมริแลนด์ (The Maryland English Institute) ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในระดับสูง (Advanced) จำนวน 65 คน ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรรายงานเกี่ยวกับพื้นความรู้เดิมด้านศาสนาของแต่ละคน ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับศาสนาคริสต์ จำนวน 20 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม จำนวน 16 คน กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับทั้ง 2 ศาสนา จำนวน 28 คน และกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้ผ่านการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษจาก Comprehensive English Language Test (CELT) และ Test of English as a Foreign Language (TOEFL) มาแล้ว พบว่ามีระดับความรู้ทางภาษาอังกฤษเท่ากัน มาร์คแฮม และ ลานทอมตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ ว่า

ข้อที่ 1 ผู้ฟังที่มีพื้นความรู้เดิมเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ มีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์มากกว่าผู้ฟังที่มีพื้นความรู้เดิมด้านศาสนาอิสลาม และผู้ฟังที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับทั้งสองศาสนา

ข้อที่ 2 ผู้ฟังที่มีพื้นความรู้เดิมเกี่ยวกับศาสนาอิสลามมีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามมากกว่าผู้ฟังที่มีพื้นความรู้เดิมด้านศาสนาคริสต์ และผู้ฟังที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับทั้งสองศาสนา

ข้อที่ 3 ผู้ฟังที่ไม่มีพื้นความรู้เดิมเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม มีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ ข้อความทั้ง 2 ข้อความไม่แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อความ 2 ข้อความ ข้อความแรกมีเนื้อหาเกี่ยวกับ กิจกรรมของศาสนาอิสลาม ข้อความที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ กิจกรรมของศาสนาคริสต์ ข้อความทั้ง 2 ได้รับการบันทึกเสียงด้วย ผู้พูดชาวอเมริกันคนเดียวกัน และข้อความมีคะแนนที่ (T-score) ใกล้เคียงกัน ค่าคะแนนที่ พิจารณาจากความซับซ้อนของโครงสร้างประโยค ซึ่งคำนึงถึงจำนวนคำในแต่ละประโยคย่อย ผลการวิจัยปรากฏว่า พื้นความรู้เดิมมีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิจัยตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ด้วย คือ

1. นักศึกษากลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมด้านศาสนาคริสต์ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ ด้านการหาความคิดหลักจากข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ มากกว่านักศึกษากลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมด้านศาสนาอิสลาม และ กลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานความรู้เดิมทั้ง 2 ศาสนา แต่มีความผิดพลาดในการทำแบบทดสอบ และความปราณีตในการทำแบบทดสอบ น้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม
2. นักศึกษากลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้เดิมด้านศาสนาอิสลาม มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ ด้านการหาความคิดหลักจากข้อความ และมีความปราณีตในการทำแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม มากกว่าอีก 2 กลุ่ม แต่มีข้อผิดพลาดในการทำแบบทดสอบ น้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษากลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานความรู้เดิมทั้ง 2 ศาสนา มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ ด้านการหาความคิดหลัก จากข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม มากกว่า ข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ และ มีความปราณีตในการทำแบบทดสอบ และมีข้อผิดพลาดในการทำแบบทดสอบ จากข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ มากกว่าข้อความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดอนนา รีเซ ลอง (Donna Reseigh Long, 1990: 65-77) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษา ผลของความรู้เดิม (Background Knowledge) ที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาที่สอง ตัวอย่างประชากรเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนภาษาสเปนเป็นภาษาที่สอง ของมหาวิทยาลัยรัฐโอไฮโอ (The Ohio State University) จำนวน 188 คน โดยนักศึกษาส่วนมากเริ่มเรียนภาษาสเปนเป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีเพียง 9 คน ที่เรียนภาษาสเปนในระดับมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้อความ 2 ข้อความซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกจากพื้นฐานด้านความสนใจ และความคุ้นเคยประกอบกัน ข้อความทั้งสองมีจำนวนคำเท่า ๆ กัน ข้อความแรกเป็นข้อความที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย มีเนื้อหาเกี่ยวกับ "A Gold Rush in Ecuador" และข้อความที่สอง เป็นข้อความที่ผู้เรียนคุ้นเคย มีเนื้อหาเกี่ยวกับ "The Popular Rock Music Group" ผู้วิจัยบันทึกเสียงข้อความทั้งที่ผู้เรียนคุ้นเคย และข้อความที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย ด้วยเจ้าของภาษาชาวสเปน เพศชาย และใช้แบบสอบในการวัดการฟังเพื่อความเข้าใจ แบบสอบมี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบประเมินผลด้วยการระลึกได้ (Recall) และแบบสอบแบบตรวจสอบ (Checklist) ผู้วิจัยสำรวจผลการเรียนของรายวิชาภาษาสเปนที่ตัวอย่างประชากรเรียน และสำรวจพื้นฐานความรู้เดิม

เกี่ยวกับข้อความที่ฟัง หลังจากนั้นผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรทั้งหมดฟังข้อความที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย จากเครื่องบันทึกเสียง 2 ครั้ง ในขณะที่ฟังตัวอย่างประชากรไม่สามารถจดข้อความ (Take Notes) หลังจากตัวอย่างประชากรฟังข้อความ ผู้วิจัยวัดการฟังเพื่อความเข้าใจโดยใช้การประเมินผลแบบการระลึกได้ ให้ตัวอย่างประชากรเขียนสรุปเนื้อหาที่ฟังเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นผู้วิจัยใช้แบบสอบถามตรวจสอบวัดการฟังเพื่อความเข้าใจข้อความอีกครั้ง ลักษณะของแบบสอบถามตรวจสอบเป็นการเลือกประโยค หรือข้อความที่ถูกจากประโยคหรือข้อความที่ผู้วิจัยกำหนดให้

เมื่อฟังข้อความที่ไม่คุ้นเคยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มเดิมฟังข้อความที่คุ้นเคย และวัดการฟังเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีเดียวกันกับการฟังข้อความที่ไม่คุ้นเคย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พื้นความรู้เดิมมีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาที่สอง โดยนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟัง เมื่อผู้วิจัยใช้การประเมินผลด้วยการระลึกได้มีคะแนนเฉลี่ยการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาสเปนเป็นภาษาที่สองจากข้อความที่คุ้นเคย มากกว่าคะแนนเฉลี่ยการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาสเปนเป็นภาษาที่สองจากข้อความที่ไม่คุ้นเคย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้พบว่าความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาสเปนเป็นภาษาที่สองของนักศึกษาที่ฟังข้อความที่คุ้นเคย และข้อความที่ไม่คุ้นเคยจากการทดสอบด้วยแบบตรวจสอบ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปว่า อาจเป็นเพราะแบบสอบถามตรวจสอบง่ายกว่าแบบสอบถามการระลึกได้ อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟัง ได้คะแนนมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟัง

คาเรน เอลิซาเบท เรเดอร์ (Karen Elizabeth Rader, 1991: 3351-A) ได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ข้อ ได้แก่

1. ผลของอัตราความเร็วของภาษาพูดที่เจ้าของภาษาใช้ ซึ่งมีความแตกต่างกัน 3 ระดับ คือ ชลยอัตราความเร็วจากปกติเป็น 135 % ชลยอัตราความเร็วจากปกติเป็น 150 % และอัตราความเร็วปกติ (อัตราความเร็วปกติเท่ากับ 156 คำต่อนาที) ที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

2. การใช้ลักษณะข้อความของภาษาพูดของเจ้าของภาษาในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ลักษณะข้อความมี 2 แบบ คือ ข้อความที่แท้จริงจาก

การกระจายเสียงทางวิทยุ (Radio Broadcast) และข้อความที่ผู้วิจัยบันทึกเสียงเลียนแบบการกระจายเสียงทางวิทยุ

3. อภิทธิพลของพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐโอไฮโอ ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 90 คน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็น 3 กลุ่ม เพื่อฟังข้อความที่มีอัตราความเร็วแตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อความที่ใช้ในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอัตราความเร็วต่างกัน และแบบสอบถามการระลึกได้ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ฟังข้อความที่มีความเร็วต่างกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ฟังข้อความที่มีลักษณะข้อความต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้พบว่า พื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการฟังเพื่อความเข้าใจ และผู้วิจัยได้สรุปว่า ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษจากข้อความที่มีอัตราความเร็วต่างกันของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเกิดจากเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรก นักศึกษาขาดพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังจึงเป็นอุปสรรคต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ ประการต่อมา ระดับความยากของข้อความที่ฟัง นักศึกษาอาจจะไม่มีประสบการณ์เพียงพอในการฟังลักษณะข้อความที่เป็นภาษาพูดของเจ้าของภาษาที่แท้จริง (Authentic) และประการสุดท้าย นักศึกษาอาจจะไม่คุ้นเคยกับรูปแบบของการทดสอบด้วยการระลึกได้ที่ไม่อนุญาตให้ผู้เรียนจดข้อความ (Take Notes) ในขณะที่ฟัง

จุง ฉียง เชียง และ แพทริเชีย ดันเคิล (Chung Shiang Chiang and Patricia Dunkel, 1992: 345-368) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลของการปรับคำพูดพื้นความรู้เดิม และความสามารถในการฟังที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชาวจีนของโรงเรียนนายเรือประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (The Chinese Naval Academy in the Republic of China) ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษามาแล้วอย่างน้อย 6 ปี จำนวน 388 คน นักศึกษาทุกคนที่เป็นตัวอย่างประชากรได้รับการทดสอบการฟังจากแบบทดสอบ

The Comprehensive English Language Test (CELT) เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มสูง 2 กลุ่ม และกลุ่มต่ำ 2 กลุ่ม ได้ตัวอย่างประชากรรวม 4 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อความที่ใช้ในการทดสอบความสามารถในการฟัง 4 ลักษณะ คือ ลักษณะข้อความที่ 1 ข้อความที่คุ้นเคยและไม่ปรับภาษา (Familiar-unmodified) ลักษณะข้อความที่ 2 ข้อความที่คุ้นเคยและปรับภาษา (Familiar-modified) ลักษณะข้อความที่ 3 ข้อความที่ไม่คุ้นเคยและไม่มีการปรับภาษา (Unfamiliar-unmodified) และลักษณะข้อความที่ 4 ข้อความที่ไม่คุ้นเคยและมีการปรับภาษา (Unfamiliar-modified) ทั้งนี้มีการควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ ผู้บันทึกเสียงเป็นเจ้าของภาษาชาวอเมริกัน เพศชาย จำนวนคำ และประโยคของแต่ละลักษณะข้อความใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะฟังข้อความที่มีลักษณะแตกต่างกัน หลังจากการฟังข้อความแล้วแต่ละกลุ่มจะทำแบบทดสอบความสามารถในการฟังซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่ปรับภาษา และความสามารถทางด้านการฟังของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษากลุ่มสูงที่ฟังข้อความที่มีลักษณะข้อความปรับภาษาได้คะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการฟังสูงกว่า นักศึกษากลุ่มต่ำที่ฟังข้อความที่มีลักษณะข้อความปรับภาษานอกจากนี้พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม กับชนิดของแบบสอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซูซาน เอ็ม เบคอน (Susan M. Bacon, 1992: 317-334) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาผลของพื้นความรู้เดิมระหว่างการฝึกกระบวนการฟัง ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนภาษาสเปนเป็นภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ ในแถบตะวันตกตอนกลาง (Midwestern University) ของสหรัฐอเมริกา จำนวน 50 คน ชาย 19 คน หญิง 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อความ 2 ข้อความจากการกระจายเสียงของ "Voice of America" เป็นภาษาสเปน และแบบสอบระหว่างการฟังซึ่งประกอบด้วยกระบวนการฟัง 3 ขั้นตอนของ จอห์น อาร์ แอนเดอร์สัน (John R. Anderson) ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่รับรู้ (Perceptual Phase) เน้นด้านเสียงในการตีความ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนที่วิเคราะห์ด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ (Parsing Phase) เน้นการใช้คำในการตีความ และขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนที่รวบรวมความรู้เพื่อนำมาใช้ (Utilization Phase) เน้นการเกี่ยวเนื่องระหว่างความหมายของตัวภาษาที่ฟังกับความรู้เดิมที่บุคคลมีอยู่ หลังจากตัวอย่าง

ประชากรฟังข้อความทั้งสอง ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์สอบถามเกี่ยวกับกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการฟังต่าง ๆ ระหว่างกระบวนการทั้ง 3 กระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการฟังเกี่ยวข้องกับพื้นความรู้เดิม (Background Knowledge) โดยพื้นความรู้เดิมมีผลอย่างมากในกระบวนการฟังขั้นตอนที่ 3 คือ ระดับการรวบรวมความรู้เพื่อนำมาใช้ แต่มีผลน้อยต่อกระบวนการฟังในขั้นตอนที่ 1 คือ ความเข้าใจระดับคำ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ฟังที่มีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจสูงใช้พื้นความรู้เดิมมากกว่าผู้ฟังที่มีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจต่ำ

เจน เอลเลน เบิร์น (Jane Ellen Berne 1993 : 2354-A) ได้ทำการศึกษาผลของประเภทของบทเรียน การทดสอบ และประสบการณ์ทางภาษาที่มีต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ที่เรียนภาษาสเปนเป็นภาษาต่างประเทศ 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มเรียน 107 คน และระดับกลางถึงระดับสูง 67 คน ผลกระทบของประเภทของบทเรียนวัดโดยเปรียบเทียบความสามารถจากคะแนนของกลุ่มที่เรียนบทเรียนแบบบรรยาย (Lecture) กับกลุ่มที่เรียนแบบการสัมภาษณ์ (Interview) ทั้งนี้ผู้วิจัยควบคุมเนื้อหาของบทเรียนทั้ง 2 ประเภทไม่ให้เกิดต่างกัน ผลกระทบของการทดสอบวัดได้จาก การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถของกลุ่มที่ทำแบบทดสอบ 3 ชนิด คือ แบบสอบชนิดเลือกตอบ แบบสอบชนิดคำถามปลายเปิด และแบบสอบชนิดโคลช ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อว่า

1. นักศึกษากลุ่มที่ทำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ทำแบบทดสอบแบบโคลชและแบบปลายเปิด
2. นักศึกษาระดับกลางและระดับสูงมีคะแนนสูงกว่านักศึกษาระดับเริ่มเรียน
3. นักศึกษากลุ่มที่เรียนบทเรียนแบบการสัมภาษณ์มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนบทเรียนแบบบรรยาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ นอกจากนี้พบว่า การทดสอบและประสบการณ์ทางภาษาที่เรียนมีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจของนักศึกษา ในขณะที่ประเภทของบทเรียนไม่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังใจความสำคัญ แต่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังรายละเอียดเพื่อทำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ

บาร์บารา ซี ชมิคค์-ไรน์ฮาร์ท (Barbara C. Schmidt-Rinehart, 1994: 179-189) ได้ทำการศึกษา ผลของหัวข้อที่คุ้นเคยที่มีต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ ในทางตะวันตกตอนกลางของประเทศคิวบา ที่เรียนภาษาสเปนเป็นภาษาต่างประเทศใน 3 ระดับชั้น คือ ปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ บทความ 2 บท โดยบทหนึ่งเป็นหัวข้อเรื่องที่นักศึกษาค้นเคย (Familiar Topic) และอีกบทหนึ่งเป็นหัวเรื่องนวนิยาย (Novel Topic) บทความทั้งสองเรื่องบันทึกเสียงด้วยภาษาที่เป็นธรรมชาติที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันด้วยอัตราความเร็วโดยเฉลี่ย 123 คำ ต่อ 1 นาที ความยาวของบทความ 1 นาที 26 วินาที ผู้วิจัยประเมินการฟังเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการระลึกได้ (Recall Protocol) ตัวแปรต้นของการวิจัยครั้งนี้ คือ ความสามารถในการใช้ภาษาสเปนของนักศึกษาจำแนกตามระดับชั้น 3 ระดับ และบทความที่มีหัวข้อเป็นที่คุ้นเคยและมีความยากต่างกัน 2 ระดับ ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนร้อยละของการระลึกข้อมูลภาษาสเปนที่ได้ฟังจากบทความ ผู้วิจัยทำการทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจของตัวอย่างประชากร โดยให้ฟังเสียงของผู้บันทึกเสียงเป็นตัวอย่าง เพื่อทำความเข้าใจกับเสียง ในการฟังข้อความ แต่ละบทให้ฟังข้อความ 2 ครั้ง โดยในครั้งที่ 1 ตัวอย่างประชากรฟังข้อความอย่างเดี๋ยวจบ หลังจากฟังครั้งที่ 2 จบ ให้เขียนข้อความที่สามารถระลึกได้ ผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งหัวข้อที่คุ้นเคยและระดับชั้นที่ต่างกันมีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศของนักศึกษา นักศึกษาทุกคนสามารถระลึกได้เกี่ยวกับเรื่องที่คุ้นเคยมากกว่าเรื่องที่เป็นนิยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และคะแนนความสามารถในการฟังสูงตามลำดับระดับชั้นของนักศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้ สนับสนุนแนวคิดที่ว่าความเข้าใจในการฟังเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน คือ หัวข้อเรื่องที่คุ้นเคย ส่วนปัจจัยภายนอก คือ ลักษณะสัทศาสตร์ของภาษาพูด (Phonological Characteristics) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ในการสอนการฟังเพื่อความเข้าใจนั้นควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1. การใช้กิจกรรมนำก่อนการฝึกทักษะการฟังเพื่อปูพื้นความรู้เดิม (Background Knowledge) 2. การใช้ภาษาพูดที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน หรือเสียงพูดของเจ้าของภาษา (Authentic Speech) 3. การเน้นความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน (The Differences between Written and Spoken Language)

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับความสามารถในการฟังภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการฟังภาษาต่างประเทศเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ และความคล่องแคล่วในการพูดภาษาต่างประเทศ โดยที่ความสามารถในการฟังมีความสัมพันธ์กับความคล่องแคล่วในการพูดภาษาต่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการเรียนการสอนภาษาที่สองเมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกด้วยวิธีการฝึกฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension Approach) จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาที่สองดีกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบวิธีเดิม (Traditional Approach) ที่ใช้วิธีการสอนทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน นอกจากนั้นความสามารถในการอ่านภาษาต่างประเทศเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ แต่การฝึกการฟังโดยการเพิ่มจำนวนคำไม่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของข้อความกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่า ลักษณะของข้อความที่ส่งผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ข้อความที่มีการปรับโครงสร้างภาษาให้มีความซับซ้อนน้อยลง อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่พบว่า ความซับซ้อนของประโยคในข้อความที่ฟังไม่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาที่สอง แต่อัตราความเร็วในการพูดและช่วงการหยุดมีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาที่สอง

งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังกับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่า พื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังเป็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศ หรือภาษาที่สองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าผู้เรียนขาดพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังจะเป็นอุปสรรคต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ และผู้ฟังที่มีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศสูงจะใช้พื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังมากกว่าผู้ฟังที่มีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศต่ำ นอกจากนั้นพื้นความรู้เดิมในเรื่องที่ฟังซึ่งเป็นปัจจัยภายใน และลักษณะทางสัทศาสตร์ทางภาษาพูดซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกต่างส่งผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาต่างประเทศได้